

చందమామ

పిల్లల మాసపత్రిక

5TH SEPT. '47

6

CHANDAMAAMA

Chandamama Sept. '47

Photo by M. Ramakrishna

అబ్బ! ఎంతబరుపు!

స్వైకి సంతానం సహజమైనకారిక

లోధ్ర

దానిని సఫలత నాంధిస్తుంది*

లోధ్ర అంతటా జాడుకును

శ్రీసంకుటరం అమిటాద్.

మదరాస్

సంతానం

తెలుగు వారపత్రిక

అంధ్రదేశానికి సంబంధించిన సమగ్రవార్తలను వారం వారం ప్రకటించి తద్వారా అంధ్రజాతిని ఐక్యపరిచే ఆశయంతో సంచారి సెప్టెంబరులో వెలువడుతుంది. వేదివేది వార్తలను మాకు అందించి అంధ్రస్థోదరులు మా ఉద్యమానికి

సహకారం ఇవ్వాలని మా ప్రార్థన.

ఆ ఫీసు:

37, అచారప్పన్ పీఠి - జి. టి. చుద్రాను

భరణి వారి

రత్నమాల

భానుమతి.. సె.యస్ ఆర్
దాశీ సుబ్బారావు - అరవి
నాగేశ్వరరావు - హేమలతి...

Studio NEW TONE

Director. RAMAKRISHNA Story Dialogue & Songs SAMUDRALA Music. SUBBARAMAN
Directors V. RAGHAVIAH

BHARANI PICTURES, T. Nagar, MADRAS,

WE
WANT
STAR OF
INDIA!
PENCILS

For Work
On The 1st

AVAILABLE FROM ALL DEALERS

MADRAS PENCIL FACTORY-MADRAS

మదరాస్ పెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ :: మదరాస్

చదువుకోండి

ఒక్కమాట 6	గుడ్డి పాటలు 34
కాకమ్మక్క కథ 7	నవ్వుతే నవరత్నాలు 37
విఘ్నేశ్వర ప్రార్థన 11	తలలేని బండ్రోతు 42
చందమామ ఆత్మకథ 12	మరదలు మర్దాద 45
బండరాముడు 15	బుడతడు 48
పొట్టిపిచిక కథ 19	తెనాలి రామలింగం 49
జాతీయ పతాక 24	జోంపాబిల్లు 52
నమస్కారము 27	పేలం వెట్టి కథ 54
నక్కదావ 30	బాబు రాజేంద్రప్రసాద్ 57

ఇంకా, ఇంకా, ఎన్నో !

సాలు చందా
5-0-0

చందమామ
పిల్లల మాసపత్రిక

విడిప్రతి
0-6-0

చందమామలో పిల్లల రచనలూ, పిల్లల పొడోబూ ప్రకటిస్తాము. చక్కని పొడోబు కాథల పైజాకో తీయించి 0-0-9 విళ్ళతో పంపారి. పొడో ప్రకటిస్తే ఉంచుకుంటాము. లేకపోతే తిప్పివంపుతాము. అప్పుడదని రచనలు తిరిగి కాలాంతే కనరుమిద తమ అద్రసు రాసుకుని విళ్ళ అంటించి. వ్యాసంతోపాటి మాకు పంపారి. లేకపోతే మేము తిప్పి వంపలేము. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు పెంచి లాభముండదు. ఈ విషయాలు ముఖ్యంగా గమనించి మాకు నమోదునడమని మా ప్రార్థన.

ఆఫీసు :

37, ఆచారపున-విధి : మద్రాసు 1

సంచాలన: చక్రపాణి

సంపుట 1

5 సెప్టెంబరు 1947

సంచిక 3

తెలుగు బిడ్డలారా!

మొన్న ఆగస్టు పదిహేను తారీఖున మీరు అంతా కలిసి స్వాతంత్ర్యోత్సవాలు చేసుకున్నారు. అడుకున్నారు; పాడుకున్నారు; ఆనందంతో, ఉత్సాహంతో జాతీయజెండా పుచ్చుకుని ఊరేగినారు!

అయితే అల్లుళ్ళూ, కోడళ్ళూ! మీకు బానిసత్వమంటే ఏమిటో, దాస్యమంటే ఏమిటో, ఏమీ తెలిసి ఉండదు. మీ అన్నలు, మీ నాన్నలు, మీ తాతలు, మీ అక్కలు, మీ అమ్మలు, మీ అవ్వలు ఎంతోమంది ఎన్నో రహస్యాలవడి, బాధలకు వోళ్ళి, దెబ్బలుతిని, ప్రాణాలు అర్పించి ఈ స్వాతంత్ర్యాన్ని మీకుగాను సంపాదించి పెట్టారు! ఇక దీన్ని కాపాడుకునే భారం మీమీద ఉంది. కాబట్టి ప్రతివారూ దేశంకోసం ప్రాణం తృణప్రాయంగా అర్పించటానికి ప్రతిజ్ఞ పూనాలి.

పాపాలు! ఈ తెలుగుగడ్డ మీది. ఇదివరకు దీన్ని ఎందరో పరరాజులు ఆక్రమించారు. ఇక ముందు అలా జరగకుండా ఈ తెలుగుగడ్డను రక్షించుకోండి. ఆనాడే మీరునిజమైన తెలుగుబిడ్డలు.

***** చందమామ *****

ఒక్క మాట

[ఉమాదేవి]

ఎందాక యిట్టే ఓ, చందమామయ్య
మబ్బు గుట్టాన్నెక్కి పారిపోతావు!

నీతోడ నన్నురా నిచ్చినామంటే
అమ్మ నాకిచ్చినా అప్పచ్చులన్ని
దారిబత్తెముగ తెస్తాను నావెంట.

కలువత్త నాకెన్నో కదలు చెప్పింది
కదలు చెప్పుకుంటు కదలిపోదాము.

మాఅన్నయిచ్చేడు మరబొమ్మలెన్నో
గిరగిరా తిరిగేటి కీలుగుట్టాన్ని
నాన్నగారిచ్చేరు మొన్న పండుగకు
ఈ బొమ్మలన్ని నీ కిచ్చివేస్తాను
నీతోడ నన్నురా నిచ్చినామంటే

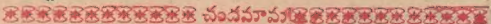
చరచరా పొయ్యావు చందమామయ్య
చెవిపడ్డదా నేను చెప్పేటిమాట!

మనుషులకున్నట్టు కాకులకు అన్న చింతలేదు. అవి ఏదోవిధంగా పొట్ట నింపుకుంటాయి. ఈ పదార్థం అరుగు తుందా, అరగదా అనే విచారంకూడా వాటి కుండదు. ఒకనాడు పావమెళ్లో ఉండే గాజుపూసలపేరు తెగి గాజు పూసలు కిందపడి దొర్లాయి. పక్కనే ఉండి చూస్తున్న కాకమ్మక్క చటుక్కున ఒకపూస అందుకుని ఎడంగా వెళ్ళి మింగేసింది. ఆ తరవాత కాకమ్మక్క అజీర్తితో చాలా బాధపడింది. ఆ విధంగానే ఒక రోజు కారీబావ పిల్లలాడుకుంటున్న గోలీ ఒకటి కాజేసి మింగాడు. వాతపైత్యంతో బాధపడ్డాడు. అయితే కాకులు మందులూ మాకులూ అవసరం లేకుండానే ఇటువంటి రోగాలు పోగొట్టుకుంటాయి.

మరొకరోజు కాకమ్మక్క నరస మ్మత్తగారి వంటింటోనుంచి చిటికెడు ఎర్రకారం కాజేసి తిన్నది. కాకమ్మక్క కళ్ళూ నోరూ భగ్గున ముండాయి. "దీని నోరువదా. డబ్బాలమీద సరిగా మూత లైనా పెట్టుకోదే?" అని కాకమ్మక్క నరసమ్మత్తని తిట్టుకుంది. కాని తిండి విషయంలో ఇటువంటి తిప్పలు కాకులకు పరిపాచే.

కాకులు సమస్తమైన వస్తువులూ తినటమే కాక, వాటిని అనేక రకాల చోట్ల సంపాదించు కుంటాయి. అన్న త్రులూ, కసాయి దుకాణాలూ, మార్కెట్లూ, సత్రాలూ, వీధులూ, పెరళ్ళూ, మధ్యాన్నం వేళల భోజన సమయాల్లో ఆపిసులూ, పాక్షరీలూ—ఎక్కడ వదిలే అక్కడ, జనసంచారం ఉన్నచోటనల్లా కాకి తిండి సంపాదించుకుంటుంది.

అఖరుకు రైలు స్టేషన్లోనూ, రైలుపెట్టె
ల్లోనూ కూడా కాకులు తిండి సంపా
దించుకో గలవు. విమానాల్లోనూ స్టీమర్ల
లోనూ కాకి గడవదేమో కాని మిగతా
అన్నిచోట్లా నిశ్చయంగా జరిగి పోతుంది.

పట్నంలో కుప్పమ్మ అనే ఆడ
మనిషి ఉంది. ఆవిడ ప్రతిరోజూ
మిట్టమధ్యాహ్నంవేళ పాక్షరీకూలీలకి
భోజనాలు తెస్తుంది. కూలీల ఇళ్ళకు
పోయి, వాళ్ల భోజనం మూటలన్నీ
పోగు చేసుకుని, ఒక తట్టలో పెట్టు
కుని, ఆ తట్ట నెత్తిమీద ఒయ్యో
రంగా నిలబెట్టి పాక్షరీకి ఎండలో
వడి బయల్దేరుతుంది.

మన కాకమ్మక్క కుప్పమ్మ
నెరుగును. కుప్పమ్మ తట్టలో తిండి
పదార్థాలుంటాయనీ కాకమ్మక్క
ఎరుగును. అందుచేత ఒక రోజు
కాకమ్మక్క కుప్పమ్మ వెంట
వడింది. మెల్లిగా తట్టమీద వారి
అందులో ఏమేమి ఉన్నాయో పరీక్ష
చేసింది. ఒకగుడ్డ మూటలోనుంచి
అప్పడం ఒకటి తొంగిమాస్తున్నది.
కాకమ్మక్క అప్పడం ముక్కు
విరిచి రుచి చూసింది. ఇంతలో
మరోమూటలో మాంసంగారె కని
పించింది. అది మూటలో దాక్కుని
బయటికి కొద్దిగా కనిపిస్తున్నది.

చందమామ! *****

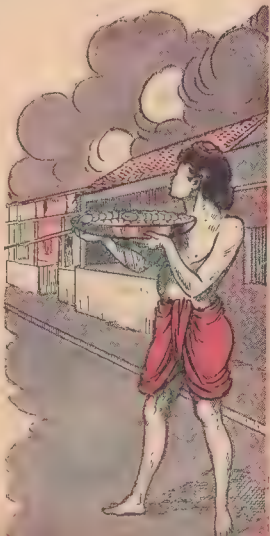
గట్టిగా లాగితే
తప్ప అది బయ
టికి రాదు. అందు
కని కాకమ్మక్క

గాలిరెగిరి పోతాయి. అందుచేత కాకులు
లక్ష్యం చెయ్యవు. వాటివనేదో అని
చూసుకుంటాయి. అంతే. కాకమ్మక్క
గారె సంపాదించుకుంది. ఇక కుప్పమ్మ
ఏమని ఏం లాభం ?

కాళ్లతన్ని పట్టి ముక్కుతో గారెను గట్టిగా
వట్టుకుని ఒక్కగుంజు గుంజింది. ఇంకే
ముందీ? కుప్పమ్మ తట్ట కాస్తా దడబడా
కిందవడింది. మూటలన్నీ రోడ్డు మీద
చెల్లా చెదరుగా పడిపోయాయి.

కాకమ్మక్క రిప్పున ఎగిరి ఒక
చెట్టు మీద కూర్చుంది. కుప్పమ్మ
కాకమ్మక్కని తిట్లూ శాపనారథాలూ
పెట్టసాగింది. "ఈ కాకి పడివా!
దీనికార్థం పిల్లులికి పెట్టా! దీన్ని ఉండే
లుతో కొట్టా!" అని ఎత్తుకుంది
కుప్పమ్మ. కాకపోయినా కుప్పమ్మ కేం
పొయ్యేకాలం? తట్ట నెత్తిన అంత
వాయారంగా పెట్టుకు నడవకపోతే
ఒక చెర్రో పట్టుకోకూడదూ? మధ్య
పాపం, కాకమ్మక్కేం చేసిందీ? అన్ని
మూటలూ రోడ్డుమీద పడిపోతే కాక
మ్మక్కకేం వారిగిందీ?

అయితే ఈ విధంగా తిట్లు తినటం
కాకులకు పరిపాకే. పైకి తట్టే తిట్లు

కాకమ్మక్క మరోసారి ఇంతకన్నా భరతమాషా చేసింది. వీధివెంట ఒక కోమటి తినుటందారాలమ్మతూ వస్తాడు. వాటిని తట్టలో పెట్టుకుని, తట్ట మీద తీగెలతడిక ఒకటి అడ్డంపెట్టి, తట్ట నెత్తిన పెట్టుకుని, కర్ర ఒకటి దానిమీదిగా ఆడిస్తూ చిన్న పాట పాడుతూ వస్తాడు కోమటి.

“గారెలు, మసాలా వడలు,

చక్కిలాల, పప్పుండలూ వాయ్!”

కోమటి యుక్తికలవాడు, కాకులను చేరనివ్వడు. తట్టమీద తీగెలతడిక కప్పాడు, చేతిలో కర్ర పట్టాడు. కాని కాకమ్మక్క ఇంకా యుక్తికలది. తన తోటి కాకిని కోమటి మీదికి పంపకం చేసింది. కాకమ్మక్క స్నేహితురాలు కోమటి చంకకిందిగా ఎగురుతూ పోయింది. దాన్ని భయపెట్టటానికి కోమటి కర్ర దించాడు. ఇంతలో కాకమ్మక్క కోమటి తట్టమీది తీగెలతడిక

ముక్కున కరుచుకుని పారిపోయింది.

కోమటి తట్టను పక్కఇంటి అరుగు మీద పెట్టి అక్కడ పడుకుని ఉన్న తాతను చూస్తుండమని కాకమ్మక్క వెంట పరిగెత్తాడు. కాకమ్మక్క దూరంగా వెళ్లి తీగెలతడిక పారేసి చప్పున అరుగుమీద తట్ట దగ్గరికి తిరిగి వచ్చింది. ఒక పప్పుండ భోంచేసింది. మసాలా వడలన్నీ చిందర వందర చేసింది. ఒక చక్కిలం పట్టుకుని నిష్క్రమించింది.

కోమటి తిరిగివచ్చి తన తట్ట తాడు మారై ఉండటం చూసి ముసలి తాత చేసిన పనేననుకున్నాడు. తాతకూ కోమటికీ మాటలు పెరిగి పోట్లాట కిందికి దిగింది. చుట్టుపక్కల వాళ్లంతా పోగై పోట్లాట బాగా రెచ్చగొట్టారు. మనుషులు పోట్లాడుకుంటే కాకమ్మ సొమ్మేం పోయిందీ? మనుషులు పోట్లాడితే కాకికే లాభం.

విష్ణు శ్వర ప్రార్థన

•

శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్,
 ప్రసన్న వదనంధ్యాయే త్వర్వవిష్ణోప కాంతయే.
 సుముఖశైవకదంతశ్చ కపిలో గజకర్ణికః,
 లంబోదరశ్చవికటో విఘ్నరాజో వినాయకః.
 యామశేతు ర్గణాధ్యక్షః ఫాలచంద్రో గజాననః,
 పక్రతుండ శూర్పకర్ణ హేరంబి స్కంధపూర్వజః.
 షోడశైతాని నామాని యః పఠేచ్ఛృణోయదపి,
 విద్యారంభే వివాహేచ ప్రవేశే నిర్గమే తథా.
 సంగ్రామే సర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్య న జాయతే.

తుండము నేకదంతమును తోరపుబొజ్జయు వాగుహస్తముకా
 మెందుగ మ్రోయుగజ్జెలును మెల్లనిచూపుల మందహాసముకా
 కొండెక గుఱ్ఱరూపమున కౌరినవిద్యలకెల్ల నెజ్జయై
 యుండెడు పార్వతీ తనయ ఓయి గజాధిప నీకు మ్రొక్కెదఱా.

నా జీవిత కథ

అంబేద్కర్ గారి జీవిత కథ

శధకు కాళ్లు, ముంతకు చెవులు ఉంటే. నాకు అంటగడుతున్ననిందలు, పుక్కిటి పురావాయకూడ నిజమే. నా మీద లేనిపోని అవనిందలు కొన్ని వేశారు. అవి నిజమైనవైతే నేను చెప్పకుండా దొచాలి. అవి నిజంకావు. అందువల్ల ఆ అవనిందల్లో ఒకదాన్ని గూర్చి మీకు చెబుతాను.

ముఖ్యంగా వినాయకదశమి కథ తీసుకోండి. ఆనాడు వినాయకుణ్ణి పూజించకుండా నాముఖంచూస్తే నిందలు వస్తాయట. వినాయకుని పూజిస్తే పూజించవలసిందే. దానికి ఎవరు కాదంటారు? కాని అతన్ని పూజించక పోవటానికే, నాడు నన్నుచూస్తే నింద రావటానికి సంబంధమేమిటి?

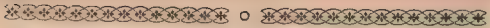
“కాదు సంబంధంఉంది. ఆనాడు వినాయకపూజ చేయకుండా నీముఖం చూడటంవల్లనే నింద వచ్చింది”, అని

కొంతమంది పౌరాణికులు అంటారు. వారుచెప్పేకథకూడ నేనే చెప్పివేస్తాను.

సత్రాజిత్తు సూర్యునిమెప్పించి శమంతకమణి పొందాడు. దాని కొంతి అంతా యితా కాదు. రెండో సూర్యుడులాగా ఉంటుంది. అంతేకాదు. రోజుకు ఎనిమిది బారువులబంగారంఇస్తుంది. కృష్ణుడు తన కామణియమ్మని సత్రాజిత్తును అడిగాడు. అతడు వల్లకాదంటే వల్లకాదన్నాడు. కృష్ణుడు అడిగిన కొన్ని నాళ్లకు సత్రాజిత్తు తమ్ముడైన వ్రసేనుడు శమంతకమణిని మెళ్లోవేసుకొని వేటకు వెళ్లాడు.

అడవిలో ఒకసింహం అకస్మాత్తుగావచ్చి అతన్ని చంపి ఆమణిని నోట కరచుకొని వెళ్లడోచూపుంది. ఇంతలో జాంబవంతుడు ఆ మణినిచూచి ఆశ వడ్డాడు. వెంటనే సింహాన్ని చంపి మణిని పట్టుకొనిపోయి గుహలో తన బిడ్డల ఉయ్యాలతొట్టికి కట్టాడు.

అంబేద్కర్ గారి జీవిత కథ

ఈ సంగతి ఈవార్త మెల్లగా కృష్ణునికిచేరింది. ఈ అపనింద పోగొట్టు తెలియని సత్రా కోటానికి అతడు మణికోసం బయలుదేరాడు. అడవిలో జిత్తుకు అను ప్రసేనుని శవం కనిపించింది. ఆప్రక్కనే సింహంకాలి నెత్తురు మానంకలిగింది. జాడలు కనిపించాయి. వాటినిబట్టి పోగాపోగా ఒక గుహ

“కృష్ణుడు మణి
యిమ్మని అడి
గాడు. అడిగి
ఎన్నో రోజులు
కాలేదు. తమ్ముడు
కనిపించటం
లేదు. మణి కని
పించటం లేదు.
ఇది తప్పక
కృష్ణుడి పనే
కావాలి,” అను
కొన్నాడు. అను
కొన్నవాడుఊరు
కోవచ్చునా. నలు
గురైదుగురు
దగ్గర ఆ కాస్త
అనుమానం వెళ్ల
బెట్టాడు.

ముందు సింహం చచ్చిపడి ఉంది. కృష్ణుడు ఆ చుట్టుపట్లు పరిశీలించి చూచాడు. గుహలోనుంచి కాంతి నన్ననన్నగా బయటికి కనిపించింది.

అతడు నదురు బెదురు లేకుండా తిన్నగా గుహలోకి ఒంటరిగా వెళ్లాడు. అలా లోపలికివెళ్లగావెళ్లగా పెద్ద గది, ఉయ్యాల, దానిపైన వ్రేలాడుతున్న మణి కనిపించాయి. అతడు మణి తీసు కోగానే ఉయ్యాలతొట్టిలోని పాప తెవ్వు మని అరిచింది.

జాంబవంతుడు వచ్చి "ఎవడూరా వాడు! పాపడి ఆటవస్తువు కాజేస్తున్నాడు." అంటూ ఒక్కగుద్దుగుద్దాడు. దానితో యిరువురికీ యుద్ధం ప్రారంభమైంది. ఆ పిడిగుద్దులమోతకు గుహ దద్దరిల్లింది. ఇలా యిరవై ఎనిమిది రోజులు యుద్ధం జరిగింది. జాంబవంతుడు ఆరిసిపోయాడు. అతనికి రామ చంద్రుడు జ్ఞాపకం వచ్చాడు. యుద్ధం మానివేసి ప్రార్థన మొదలుపెట్టాడు. కృష్ణుడు నవ్వుతు నిలబడ్డాడు. అప్పటికి అతనికి తెలిసివచ్చింది, కృష్ణుడురామ చంద్రమూర్తి అవతారమని. జాంబవంతుడు ఎరుగక చేసిన తన తప్పు

మన్నించవలసినదని వేడుకొన్నాడు. శమంతకమణిని, కూతురైన జాంబవతిని కృష్ణునికి సమర్పించాడు.

జాంబవతీ శమంతక మణులతో కృష్ణుడు ద్వారకకు వెళ్ళాడు. సత్రాజిత్తునుపిలిపించి జరిగినకథచెప్పి మణి యిచ్చివేశాడు. లేనిపోని అపనింద వేపి నందుకు సత్రాజిత్తు నొచ్చుకొని ఆ మణిని, తనకూతురైన సత్యభామను కృష్ణునకు ఇచ్చివేశాడు. నాటినుంచి కృష్ణుడు చెబుతూవచ్చాడు. తన తప్పు లేదట. తన మామ తప్పు లేదట. చవితినాడు నాముఖం చూడటంవల్ల తనకు అపనింద వచ్చిందట. ఇది ఏమి న్యాయమో మీరే చెప్పండి! మామ, అల్లుడు సరిగా ఉండాలి. మధ్యబయటి వాళ్లు అల్లరిపడాలి. అసలు కృష్ణుడు ఎలాంటివాడో మీకు తెలుసుగా. బమ్మిని తిమ్మిని, తిమ్మిని బమ్మిని చేసేవాడు. అలాంటివాడిమాట నమ్మి నాకు అపనిందకట్టటం చాల అన్యాయం. అసలు కృష్ణుడు అలా చేయటానికి కూడ చాల కారణాలున్నాయి. చదువు కుని పెద్దవాళ్ళయిన తరవాత నిజం మీకే తెలుస్తుంది.

బిందె దాముడు చానయి రెండో క్లాసులోకి
 పట్టా వచ్చానో నాకే తెలియదు. మా క్లాసు
 షేప్టారు చెప్పేదానా నాన్నరూదా ఈ
 మాట నమ్మాలా. బిందె తెలిచిన లోబ
 పెందలాడే చెప్పి నేను రెండో క్లాసులో
 కూర్చున్నా. నానంద ఎక్కి చూపిచి
 రామయి కోశాడే, ఆ గోపిగాడు నేను
 హుర్చున్న క్లాసులోకి వచ్చాడు. బెంచి
 మీరు హుర్చున్న నమ్మచూశాడు. గోపి
 గాడు అయిదో క్లాసునుక రెండో
 దంకయాత్ర చేయబోతున్న సంగతి
 బిందె తెలిచిందరికి అది వరికే తెలిసి
 పోయింది. ఎట్లాగయినా నేను పానయిన
 వాళ్ళే, వాడు తప్పినవారూనా. అందు
 కని గోపిగాడివంక గర్వంగాచూశా.

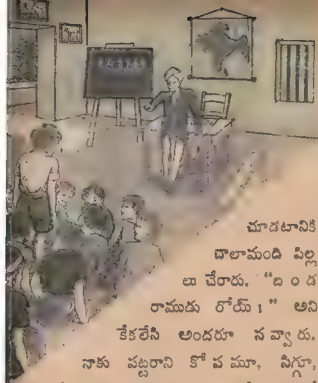
గోపిగాడు గొప్పగా చేటులు వం
 ట్లాము బేజుల్లో పెట్టుకుని, “ఈ క్లాసు
 లోకి వచ్చి ఏమీ కూర్చున్నావురా ?

ఏవదా నిన్ను పానుచేసింది?” అని
 అడిగాడు. వాడిపంట్లాము చూస్తే నాకు
 నవ్వాచ్చింది. అది వాడివికాదు. వాడి
 అన్నదో, వాడి బాబుదో అయి ఉం
 టుంది. అందుకనే అంత చాదులుగా
 ఉంది.

“నేను పానయానని మా షేప్టారు
 చెప్పారే,” అన్నా.

“సిడివావులే. రైటర్లుడికి కను
 క్కునేదాకా నిన్నీ క్లాసులో కూచో
 వివ్వను. వద బయటికి,” అంటూ ఆ
 దుర్మార్గుడు నన్ను బెంచిపిడినుంచి
 లాగాడు. వాడు బయటికి పొమ్మంటే
 నేనుపోవాలా ఏమిటి? వచ్చినా పోనన్నా.
 గోపిగాడు మోటుసరసానికి దిగాడు.
 నన్ను బెంచిపిడినుంచి కిందికిలాగి
 బయటి వరండాలోకి జరజరా ఈక్కురు
 పోయి అక్కడ వదిలేశాడు. ఈతమాషా

~~~~~ చందమామ ~~~~~

చూడటానికి
చాలామంది పిల్ల
లు చేరారు. “ఓం ద
రాముడు రోయ్!” అని
కేకలేసి అందరూ నవ్వారు.

నాకు పట్టరాని కోపమూ, సిగ్గు,
ఏడుపు కలిగాయి. రెండో క్లాసులో
కుభూ అని అడుగుపెడుతూనే ఇంత
అవమానమా? ఏమయినా సరే, నాప్రాణం
పోయినాసరే, గోపిగాడి అంతు కనుక్కో-
వాలని నిశ్చయించుకున్నా.

మా రెండో క్లాసుకు కొత్త మేష్టార్ని
వేశారు. ఆయన పేరు శృంగారం. ఆయన
సూటూ, బూటూ వేసుకుని నీటుగా నీమనుంచి
అప్పుడే దిగినట్టిన దొరగారల్లే బడికి తయారయేవాడు. ఆయనకు ఇరవై యేళ్లుంటాయి.
చిన్న క్లాసు మేష్టర్లేవరూ ఇన్ని పోకులు
చేసుకోరు.

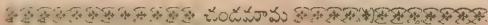

ఈయనను గురించి మిగతా
పిల్లలంతా ముందుగానే విన్నారు.
అందుచేత ఆయన మొదటిరోజు
క్లాసులోకి రాగానే అందరూ లేచి
నిలబడ్డారు. ఆయనను చూసి నేను
మేష్టర్నుకోలేదు. పెద్ద క్లాసు చదివే
విద్యార్థి అనుకున్నాను. అందుకని
నేను లేచి నిలబడాలా, కాని మిగతా
పిల్లలంతా నిలబడటంచూచి పోనీ
గదా అని నేను కూడా నిలబడదా
మనుకుంటున్నా.

ఇంతలోనే శృంగారం మేష్టరు
నన్ను చూసి, ‘వెదవా, బెంచి
యెక్కు!’ అని ఆజ్ఞాపించాడు.

అసలే గోపిగాడు చేసిన అవ
మానంతో నేను కుళ్లుతుంటే రెండో
అవమానం జరిగింది. మూలిగే
నక్కమీద తాటికాయ పడ్డట్టయింది.
కొత్త క్లాసులోకి వచ్చాననే సంతోష
మంతా పోయింది. ఇట్లా అన్యాయం
మీద అన్యాయం జరుగుతుంటే
నోరెత్తటానికి లేదు. నోరెత్తితే
దేహశుద్ధి జరుగుతుంది.

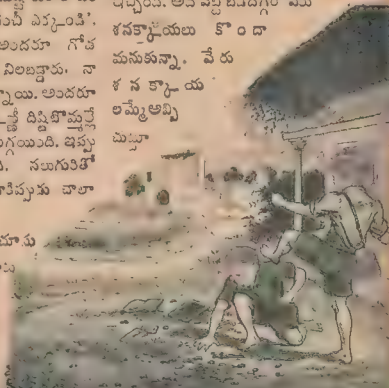
నన్ను బెంచియెక్కించి శృంగారం
మేష్టరు వెంటనే కుర్చీలో కూర్చో

రేడు. ఆయన చేబులోనుంచి రుమాయి తేసి జాగ్రత్తగా కుర్చీ మీదపెట్టాడు. తరవాత కుర్చీపై నేలమీద రెండు సార్లుకొట్టి, కుర్చీలోనుంచికింద పడేసాడు. పడ్డాడేమోనని చూశాడు. ఆయన వెతుకున్నదేమిటో చూడడానికి తెలుసు. నల్లులు : కుర్చీలోనుంచి రెండు మూడు నల్లులు కింద పడ్డట్టుంది. వాటిని మేష్టారు బూటుతో రాచేశారు. ఒక్కసారిగా పిల్లలంతా, "మేష్టారు, బడినిండా నల్లులేనండీ!" అని అరిచారు. ఈ అరుపు వినేసరికి మేష్టారుకి కోపం వచ్చింది. 'మీరంతా బెంచీ ఎక్కండి', అన్నారు మేష్టారు. అందరూ గోడ కట్టినట్టు బెంచీలమీద నిలబడ్డారు. నా కళ్ళిప్పుడు చల్లగా ఉన్నాయి. అందరూ కూర్చుని ఉంటే ఒక్కణ్ణి దిష్టిబొమ్మరే బెంచీఎక్కడం ఎంతో సిగ్గుయింది. ఇప్పుడందరికీ నాగలేవట్టింది. నలుగురితో పాటు నారాయణా. నాకప్పుడు చాలా బాగుంది.

ఇంతలో క్లాసులు మూసుకుంటూ పాట్లు మాట్టాడు. మా స్లాసు పక్కంగా వచ్చారు. మా క్లాసు

తేసి ఆశ్చర్యంగా చూశారు. పిల్లలందరూ బెంచీలమీద నిలబడటం కనపడింది. శృంగారం మేష్టార్ని బయటికి పిలిచి ఏదో చెప్పి హెడ్డు మేష్టారు వెళ్ళిపోయారు. శృంగారం మేష్టారు క్లాసులోకి తిరిగివచ్చి, 'అంతా కూర్చోండి.' అని అరిచారు. గభాలున అందరి మూ కిందికి దూకి బెంచీలమీద చతికి బడ్డాయి. బడి తెరిచిన కొద్దిరోజులకు ఒకనాడు మధ్యాహ్నం ఇంటికి భోజనానికి వెళ్ళి తిరిగివచ్చా. ఆరోజు చక్కగా మాలమ్మ నాకోకానీ ఇచ్చింది. అది పెట్టి బడి దగ్గర వేరు శనక్కాయలు కొండా మనుకున్నా. వేరు శనక్కాయలమ్మ అమ్మ అమ్మ

పిల్లలాయలు గుమికూడికన్నారు. వాళ్లును
కోసుకునిపెళ్ళిచాసి వేరుకనక్కాయలు
కొనుక్కున్నా. చాటిని ఓద్రంగా
దోసిట్లో పట్టుకుని, ఒక బాయ కొరికి
పప్పులు తిని, పొట్టునరిపి, తిండ్లు
ఒకిలోకి బయల్దేరా. ఇంతలోనే నాచేతి
మీద ఎవరో కొట్టారు. వేరుకనక్కాయ
లన్నీ పంపివసిపోయాయి. ఈవనిచేసిన
పెదవ ఎవడా అని చూస్తే గోపిగాచే.
నాకు భలే కోపంవచ్చింది. తలంతా
వేచెక్కింది. అట్లాగే నిలబడిపోయానా.
ఈలోపుగా గోపిగాడు వేరుకన
క్కాయలపై అల్పచిగ్గిరికివెళ్లి తనుకూడా
వేరుకనక్కాయలుకొనుక్కుని, దోసిట్లో
పట్టుకుని, తిరిగి వచ్చాడు. వాడు నాచిగ్గిరికి
రాగానే నేను చప్పున వాడి చేతిమీదకొట్టి
వాడి చొక్కలో గట్టిగా పోటుపొడిచా.
వాడి వేరుకనక్కాయలుకూడా నేలపా
లయాయి. నేను చొక్కలో పొడిచిన
పోటుకు వెల్లికిలా పడ్డాడు. గోపిగాడు
మళ్ళీ లేచి నిలబడలేకపోతే చాలాతో వాణ్ణి
నాయిష్టంవచ్చినట్లుతన్నా. గోపిగాడివంటి
రాక్షసి నావంటి దండపెదవ పై చల్లంచేసి
తన్నుతాంటే, వింతచూకటానికి ఒడిపిల్ల
లంతా చేరారు. గోపిగాడు లేవటానికి
మళ్ళీ ప్రయత్నించాడు. ఈసారి వాణ్ణి

ముక్కుమీద గట్టిగా తన్నా. చాంతో
వాడిముక్కు చెదిరి చల్లం చారటం
మొదలుపెట్టింది. నాచానిన నేను తిండి
పడిపోయిన వేరుకనక్కాయలు పిరుదో
సాగా. పక్కనున్న పిల్లలకూడా నాకు
సహాయంచేసి వీరిపెట్టారు.
గోపిగాడు హెచ్చుమేష్టారి చిగ్గిరికి
పోయి చనముక్కు చూసిందామి. వాడి
ముక్కునకాచే నెత్తురుచూస్తూనే హెచ్చు
మేష్టారు నన్ను ఈచ్చుకురచ్చుని
వ్యానును మంపించాడు. నేను వెళ్లేసరికి
గోపిపెదవ హెచ్చుమేష్టారిముందుదగ్గరా
కోతి ఆకినట్లు ఆడుతున్నాడు. నాకోసం
హెచ్చుమేష్టారి చేతిలో పేంబెత్తం
పిచ్చంగాఉంది. ఎవ్వడిచూదిరిగా నోరు
మూసుకుంటే నాపిచ్చు చిట్టపోయిందని
తెలుసుకున్నా. పై చల్లంచేసి గలగదా
హెచ్చుమేష్టారిలో గోపిగాడు నన్ను
పెట్టిన హింసలన్నీ చెప్పాను. అప్పుడు
నా వింత పై చల్లం ఎట్లావచ్చిందో చెప్ప
లేను. గోపిగాడు మళ్ళీ వామీద చెయ్యి
చేసుకుంటే నేను వాణ్ణి ఎదుర్కొలేను.
ఎరే అదృష్టవశాత్తూ కొద్దిరోజులకే గోపి
గాణ్ణి బడిమంచివెళ్లగొట్టారు. వాడిమీద
చాలా నేరాలవచ్చాయి. నన్నుచూడ్రం
ఒడిపిల్లలు గొప్పగా చూససాగారు.

పాట్టి పిచ్చిక కథ

త్రానగా అనగా ఒకడొక్కో ఒక రాజు. ఆ రాజుగారికి చాలా అందమైన మహిళలు ఉంది. దాని కొక పెద్ద గోపురం. ఆ గోపురంలో ఒక పిచ్చిక గూడుకట్టు వుంది. ఈ పిచ్చిక చాలా పెంకి పిచ్చిక. అంచేతక తెగ వాగుతుంది. అంచేత అందరూ దాన్ని "తెగవాగుడు పిచ్చిక" అంటారు.

ఒకరోజు ఈ పిచ్చికకు గోపురం ముందు కానీ కాను దొరికింది. అది మిలమిలా మెరుస్తున్న నాణెం. అచ్చంగా బంగారంలాగే ఉంది. పిచ్చిక దాన్ని ముక్కుతో పట్టుకొని ముచ్చటగా తెచ్చుకుంది. అదిరిప్పి ఇటురిప్పి "అహా! నా బంగారుకాను" అంటూ ఉప్పొంగి పోయింది.

పట్టలేని ఆనందంతో పిచ్చిక గెంతు లేస్తూ నాట్యంచేస్తూ ఇలా చాడింది :
తళతళా మెరిసేటి బంగారుకాను
మిలమిలా మెరిసేటి మేరైనకాను
దొరికింది దొరికింది బంగారుకాను
దారిలో దొరికింది బంగారుకాను
మిలమిలా తళతళా మెరిసేటికాను;
చుట్టుపక్కల ఉన్న పిచ్చికలన్నీ ఈ

పాటవిని గుంపులుగావచ్చి సంతోషంతో గెంతుచూ పానదం మొదలుపెట్టేయి.

గోపురానికి దగ్గరగానే రాజుగారి పసికగది ఉంది. పిచ్చికల గొడవతో రాజుగారికి నిద్రాభంగ మయింది. వెంటనే పిచ్చికవద్దనుంచి నాణెం తీసుకొమ్మని రాజుగారు మంత్రికి ఉత్తరు విచ్చారు. మంత్రి ఈ ఆజ్ఞను సేనాధి

పతితో చెప్పగా సేనాధిపతి తన సేవకుడితో నాణెలను మరమ్మని చెప్పాడు.

సేవకుడు గోపురం ఎక్కి పిచిక ముక్కునుంచి నాణెాన్ని లాక్కొని సేనాధిపతికిచ్చాడు. సేనాధిపతి దాన్ని మంత్రికిస్తే మంత్రి దాన్ని రాజుగారికిచ్చాడు. రాజుగారు దాన్ని అటూ ఇటూ తిప్పిచూసి, "అబ్బే! ఇంతాచేస్తే ఇది రాగినాణెం. దీనికేనా పిచిక

ఇంత గొప్పద చేసింది" అని దాన్నికమూల పాంపేసి "ఇక పిచిక అల్లరి చెయ్య" దను కొని నిద్రపోవడానికి పడుకున్నాడు.

చెగవాగుడు పిచిక గద్దెనుచేగాని సేవకుడు నాణెాన్ని లాక్కొన్నప్పుడు పిచి చెయ్యిలేక పోయింది. మిగిలిన పిచికలన్నీ ఏం ప్రమాదం వస్తుందో అని పారిపోయాయి. పిచిక ఒక్కతై ఉండిపోయింది

రాజుగారు మాంధిగాని నిద్రలో ఉన్నాడు. అంతట్లో పిచిక మళ్ళీ గెంతుతూ పాదపం మొదలు పెట్టింది.

"మావూరు రాజుకి మంచి వడ్డీమీద బంగారు కాసొకటి బతులిచ్చినాను! బతులిచ్చినాను నా బంగారుకాను!"

ఈపాట వినగానే, ఇదివరకు వారిపోయిన పిచికలన్నీ మళ్ళీవచ్చి ఆడుతూ పాదపం మొదలుపెట్టాయి. మళ్ళీ రాజుగారికి నిద్ర చెడి పోయింది. రాజుగారికి ఎక్కడాలేని కోపం వచ్చింది. వెంటనే పిచికను తనదగ్గరను తీసుకు రావలసిందిగా మంత్రికి ఉత్తరువుచేశాడు. మంత్రి సేనాధిపతికి, సేనాధిపతి సేవకుడికి ఈ ఉత్తరువు అందచేశాడు. సేవకుడు

చురుచురాను ఉత్తరువులు

చిత్తం అని వెళ్లి గోపురం ఎక్కి పిచికను
పట్టుకొని సేనాధిపతి కిచ్చాడు. సేనాధిపతి అ
పిచికను మంత్రికిస్తే మంత్రి దాన్ని రాజుగారి
కిచ్చాడు.

రాజుగారు తక్షణం వందనాశీసే పిలిపించి
 "ఈ పిచ్చిను తోటలో పాలిపెట్ట"మని
 అన్నాడు.

పంటవాని పిచిక కాలి కొక తాడుకట్టి
 కీసురుపోయి తోటమాలికిచ్చాడు. తోటమాలి
 దాన్ని నేలలో పాతిపెట్టాడు.

తోడమారి చెల్లిపోగానే రాజుగారి కుక్క-
తాను దాగున్న చెట్టువక్కనుంచి జైటివచ్చి
పిచికను తవ్వి తీసింది. కుక్కనుచూసి మొదట
పిచిక భయంతో వణికింది. కాని అంతట్లోనే
దైర్యం తెచ్చుకొని "కుక్కా! కుక్కా!
నన్ను తినేస్తావా యేమిట" అని అడిగింది.

"ఓను, ఇప్పుడే" అంది కుక్క.

"నా వాక్లంతా మట్టితో నిండివుంది. నా రెక్కలు తడిసిపోయాయి. ఈ మట్టిని వదులుకోని నారెక్కలు ఎండచెట్టుపోనియ్యి. అప్పుడే నువ్వు తినడానికి రుచిగా ఉంటాను" అంది పిరిక.

“సరే. వేగం ఆమట్టి తుడుచు
కొని రెక్కలు ఎండబెట్టుకో”
అని తొందరపెట్టింది కుక్క.

పిచిక మట్టి దులుపుకుంటు
న్నట్లుగా ఒక గెంతు గెంతింది.
ఒక్కంతా దులుపుకొని ఇంకో
గెంతువేసి రెక్కలువిడిల్పిఅర
దెట్టుకుంది. తర్వాత మరి
కొంచెం దూరం గెంతి తుద
మని ఎగిరింది.

[illegible]

న మో వ తా క !

నమోవతాక - నమోవతాక
వీరవతాక - ధీరవతాక
వీరులధీరుల - విజయవతాక !

కర్మవీరుల కదనభూమిలో
అఖిలదేశముల కాదర్శముగ
ధర్మప్రబోధము చేయువతాక
శాంతినిదాపే క్రాంతివతాక

నమోవతాక నమోవతాక
వీరవతాక - ధీరవతాక
వీరులధీరుల - విజయవతాక :

సుంకర రామమోహనరావు,
గుంటూరు.

***** 0

పల్లారా!

ఈ దైత్యం ఏమిటా మీ అందరికీ తెలుసు. ఇది మన బాతీయ పతాక, గవర్నన ఆగస్టు 15 రేపిన మీరంతా ఈ బాతీయ పతాక పట్టుకు తిరిగారు; చొక్కాలమీదా బొటం మీదా ధరించారు. అరోజున మనదేశంలో ఉన్న ప్రతి కచ్చేరిమీదా, అనేక పాట్ల మీదా, ఇళ్ళమీదా, ఏడుల్లో తోరణాల మీదా అనేక కోట్ల బాతీయ పతాకాలు ఎగిరాయి, ఎందుచేతనో తెలుసా? అనాడు మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. అంటే ఆనాటినుంచి మనని మనమే పరిపాలించు కునే హక్కు సంపాదించాం. అందుచేతనే అనాడు ఈ మన బాతీయ పతాకకు మనమేకాక మన దేశంలోఉన్న ఇతర దేశాల రాయబారులూ, మన గవర్నరు బి.ఆర్.అంబేద్కర్, తెల్లవరలూ ఎందరూ చేశారు.

మనకు రాజకీయంగా స్వతంత్రంవస్తే అందరూ మన పతాకకోసం ఎందుకు వంద

*****

నాలు చెయ్యాలి? ఈదేశానికి సంబంధం ఉన్నదా? ఉన్నది. ఈ పతాక మనదేశంలో ఉన్న ప్రజలందరి తరపునా రాజ్యాంగ ప్రతినిధి. అంతటా నిండిఉన్న భగవం తుడికి సమస్కారం చెయ్యాలంటే మనం దెవాలయానికి వెళ్లి అక్కడి విగ్రహానికి సమస్కారంచేస్తాం. అదేవిధంగా మన దేశంలో ఉన్నవారందరియెడలా స్నేహ భావమూ, గౌరవమూ, భక్తి చూపాలంటే మన పతాకకు వందనంచేస్తారు. అందు కనే బ్రిటిషువారు ఇక్కడ పాలిస్తూఉన్న రోజుల్లో మన నాయకులు స్వాతంత్ర్యం కోసం ఉద్యమాలు సాగివినవ్వడం మన వాళ్ళు మన పతాక ఎగరవేస్తే బ్రిటిషు అధికార్లు ఆ పతాకను తీసివేశారు. బ్రిటిషు అధికార్లు మన పతాకకు అపమానంచేసి నవ్వుడు మన దేశంలో వారందరికి అప మానం చేసినట్టయింది. అందుకనే వారు మన పతాకను అపమానించటం మనం సహించలేకపోయాం.

***

***

ఐతే మనదేశంలో అనేక రాష్ట్రాలున్నాయి. అనేక భాషలు మాట్లాడేవారున్నారు. అనేక మతాలవారున్నారు. అనేక కులాలవారున్నారు. కాని ఈ జాతీయ పతాక జండులో ప్రతి వెక్కడికీ ప్రతినిధి. మన ఆంధ్రులకు వేరే పతాక ఉన్నది. అది ఆరవారికి, ఐంగాలీవారికి, మరాఠీవారికి, మరెవ్వరికీ ప్రతినిధికాదు. వెక్కడెల్లూ మాట్లాడేవారిదే. కాని ఈ జాతీయ పతాక అట్లాకాదు. భారత రాష్ట్రాంగ పరిపాలన కిందఉన్న ప్రతి వెక్కడికీ ఈ జండు ప్రతినిధి. మనదేశంలో ఉన్న గుంటులూ, ఉద్యోగులూ, నిరుద్యోగులూ, స్త్రీలూ, పిల్లలూ, దరిద్రులూ, నిర్భాగ్యులూ, కుంటివాళ్లూ, గుడ్డివాళ్లూ, అనాథలూ అందరూ ఈ పతాకకిందివాళ్లే.

మీరు మీదేశంమీదా, దేశ ప్రజలమీదా దేశంలోసాగే పరిపాలనమీదా భక్తి గౌరవాలు చూపాలంటే ఈ పతాకకు భక్తి గౌరవాలు చూపండి మన పతాకకు ప్రపంచమంతటా గౌరవం సంపాదించాలంటే మన దేశంలోఉన్న ప్రతి వెక్కడూ ఈ పతాకకు గౌరవం చూపటమేగాక దీని

గౌరవం నిలబెట్టుటానికి అనుకూలమూ ప్రయత్నించాలి. మనంచేసే ప్రతిద్రోహమూ, అన్యాయమూ ఈ పతాక యొక్క గౌరవానికి కళంకం తెస్తాయి. గడచిన యుద్ధానికి పూర్వం జర్మనీలో నాజీలు వెక పతాక ప్రతిష్టాపించారు. ఈ పతాకకింద హత్యలూ, దోపిడీ, మోసమూ, దోర్లదనమూ, ప్రామాణ్యం చెయ్యబడ్డాయి. అందుచేత ప్రపంచంలో ఆ పతాకకు కాస్తయినా గౌరవం లేకుండా పోయింది.

అవిధంగానే ప్రపంచమంతటా బ్రిటిషు వారి పతాక సామ్రాజ్యవాద చిహ్నంగా ఉంటూ వచ్చింది. ఆ పతాకను చూడగానే మనకు బ్రిటిషు ప్రజలలో ఉండే మంచి గుణాలూ, బ్రిటిషు పరిపాలనలో ఉండే చెడ్డగుణాలూకూడా భావకులవచ్చేవి.

మీరెవ్వడూ సాటివాళ్ళ కష్టసుఖాలు ఆలోచించి తోడ్పడండి. ఇతరుల మేలు కోరండి. ఆత్మగౌరవం కాపాడుకోండి. ఇతరుల అన్యాయాన్ని దోర్లదనాన్ని దైర్యంగా ఎదుర్కొనండి. అవిధంగా మన పతాకకు గౌరవం చెకూర్చినవా రవుతారు.

నమస్కారము

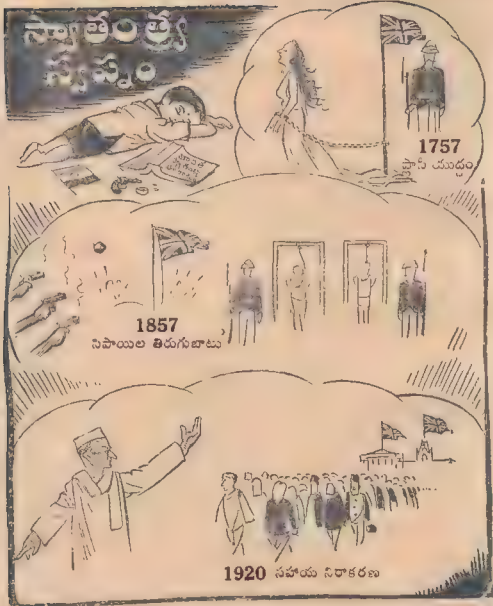
మం. పా. శాస్త్రి.

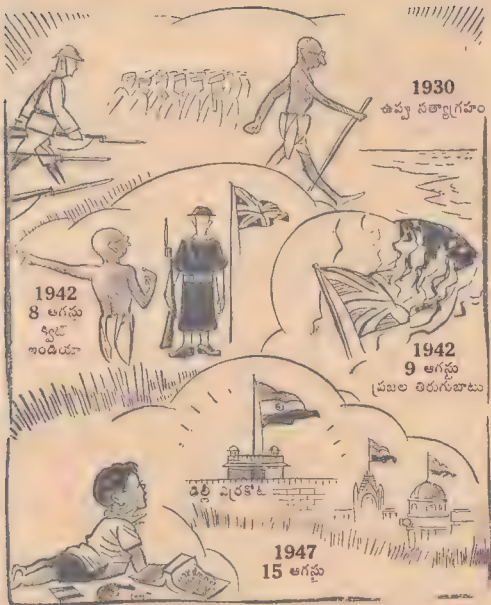
గాలి వానలలోన కంపించిపోక
కొండలమీద మధ్య కుసులూడికుండి
జారు బురదలలో కూరుకోపోక
మారాత తోలేడు మా దేశ రచము.
చరచికా చేరేము స్వారాజ్యపురము.
జేజేలు మా గాంధీజీకి వేవేలు.

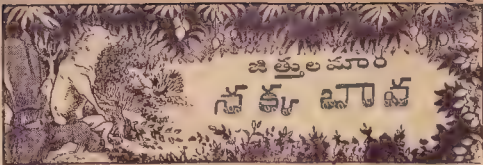
ఎదుగులో దిగుడులో ఎగదోసి దించి
పెద్ద లెండినో మధ్య మృతిబొందినారు
వారి యాత్మలకెల్ల వాటిల్ల శాంతి
పరమేశ్వరుని గూర్చి ప్రార్థింతు మెప్పుడు.

ధర్మ చక్రము మధ్య తకతకా మెఱయ
మూడు లింగులతోడ మురిపాలు గుఱిసి
మిన్నంటి యెగిరింది మన్నయై జెంత!

గోపాలకుల బ్రోచు గోవర్ధనముగ
మమ్మెల్ల యపుడు గాపాడు మా జెంద
స్వాతంత్ర్య జెందాకు సాష్టాంగ నతులు.

మర్నాడు మంగలి నక్కధరతం పట్టించాలనుకున్నాడు. ఏవిధంగానైనా నక్క అంటు కనుక్కుంటే తప్ప వాడికోపం చల్లారేటట్టు కనిపించలేదు. అందుచేత మంగలి అరణ్యానికిపోయి అక్కడా, అక్కడా ఉచ్చులువేసి ఇంటికి తిరిగివచ్చాడు.

పాపం స్కూటావలీనంగతి తెలియదు. ఎత్తుకొచ్చిన కోడిపెట్టును ఆరగించి నక్కబావ పొవలమాటున సుఖంగా నిద్రపోయింది. తిరిగి చీకటిపడే వేళకు లేచింది. మళ్ళీ ఆహారంకోసం వెతుక్కుంటూ వచ్చివచ్చి. మంగలి వేసిన ఉచ్చులో ఒకదానిలో పడిపోయింది.

తడవని తలంపుగా మళ్ళీ నక్కబావకు ఆపద సుధించింది. ఈ ఆపద గడిచి అయిదవరోజు ఎట్లాగో నక్కబావకు తోచలేదు. ఉచ్చు వదిలిచుకోవటానికి నక్క జిత్తురేమీ పనికిరాలేదు.

తెల్లవారగానే మంగలి ఉచ్చులు ఒకదాకచే చూసుకుంటూ వచ్చాడు. ఆచరుకు నక్కబావపట్టిన ఉచ్చు కనిపించింది. మంగలిని చూడగానే నక్కబావ పైప్రాణాలు పైనే పోయాయి. ఈ ఉచ్చు వన్నించి మంగలి అయితే తనని ప్రాణంతోటి వదలడు. ఎట్లాగా భగవంతుడా, అనుకుంది నక్కబావ.

“మంగలిమామా, మంగలిమామా! నన్నుపట్టుకుంటే నీకేం వారుగుతుంది? వాళ్లావాళ్లా నామీద చెప్పిన చాచీలు విని ఇంతవని చేస్తావా?” అన్నది నక్కబావ.

“నువ్వు వచ్చిదొంగవు. నా ఆవును నీ పొట్ట బెట్టుకున్నావు. నిన్ను తాట వారిపించి నీచర్యం ఎండెయ్యకపోతే నేను మంగలిని కాను!” అన్నాడు మంగలి.

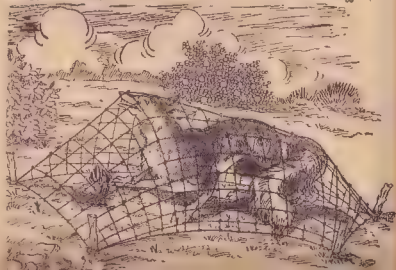

○ *****
 వేసుకుని, దానిమూతి
 గట్టిగా బిగించి, గోతం
 భుజానవేసుకుని మంగలి
 ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు.
 గోతం ఒకపక్కగా వదేసి,
 మంగలి పెల్లాన్ని పిలిచి,
 “ఒసే, ఈ గోతాన్ని జాగ
 ర్తగా చూస్తూ ఉండు. దగ్గ
 రికి వెళ్లేప్పుడు! అందు
 లో ఉన్నదయ్యం ముక్కు
 పట్టుకుంటుంది” అనిదెప్పి
 మధ్య కత్తి తీసుకురావటా
 నికిమేదరవాగ్లింటికివెళ్లాడు.

“జరిగిపోయిందేదో జరిగిపోయింది, ఇక నన్ను
 టికి వీజోరించిరాను. నన్నువదిలెయ్యి!” అన్నది
 నక్కజావ.

“నీదొక్కవారి
 కలుచేసినాక అప్పు
 డు వదిలేస్తాను!”
 అన్నాడు మంగలి.
 నక్కజావను ఉచ్చు
 విడిచిపించి, ఒక
 గట్టి గోతంలో
 *****

న్నావని గోతం చాయలకు పోలేడు. నక్కదావ మంగలిపెళ్లాన్ని చూసం చెయ్యటానికి ఒక చక్కని ఉపాయం ఆలోచించింది.

"మంగలివోదినా, మంగలివోదినా! గోతంమూతి తాస్త గట్టిగా దిగింప పూ?" అని అడిగింది నక్కదావ.

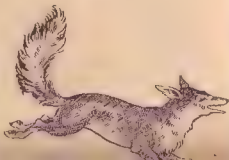
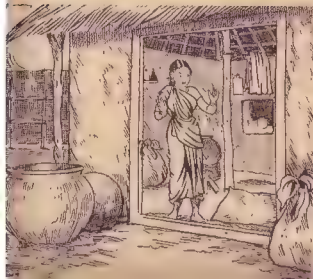
మంగలిపెళ్లాం ఉలిక్కిపడి, "ఎవరు నువ్వు?" అని అడిగింది.

"నేను ఒక గంధర్వుణ్ణి. కావంచేత నేను లోలోలోకి వచ్చాను. మంగలి అన్నయ్య నన్ను గోతంలోపెట్టి నదిలో వదేస్తే నేను మళ్ళీ మాలాకానీ వెళ్లి పోతాను. మాలాకాలోకి వెళ్ళేవరకూ నన్నెవ్వరూ చూడరాదు. చూసినవాళ్లు అప్పురసపై పోతారు. అందుకని కొంచెం

గోతం మూతి గట్టిగా దిగింపు, నీకు పుణ్యం ఉంటుంది" అన్నది నక్కదావ.

మంగలిపెళ్లానికి అప్పురస అయి పోవాలని ఆశపడ్డింది. అందుచేత గబ గదా గోతంమూతి పట్టిసింది. బయటకు దేవులా అని నక్క గోతంలోనుంచి బయటవచ్చి ఏక బలంకొట్టి చాలా బుద్ధిచెప్పి అరుణ్ణులతో వెళ్లిపోయింది.

మధుకత్తిపట్టుకుని మంగలి తిరిగి వచ్చిచూస్తే, ఇంకేముంది? గోతం ఖాళీ. నక్కదావిన నక్కపోయింది. దిగులమొహంతోపెళ్లాం చనిపోయింది. మంగలి పెళ్లాన్నిపట్టుకు చావతన్నామీ, నక్కదావను హతమార్చుందే సైద్రపో నని మళ్ళీ శపథం చేశాడు. నక్కదావ కూడా మంగలి అంతు కను క్కుంటానని శపథంచేసింది. రహమాలు ఏం జరుగుతుందో తరవాత చూద్దాం.

అక్షరములు చూడండి

చిట్టి చిట్టి ముత్యాలు
చెట్టుకింద పోశారు
పుట్ట మట్టి తెచ్చారు
బొమ్మరిల్లు కట్టారు;
బొమ్మరిల్లు పుట్టిన నుండి
బిడ్డతలకి నూనెలేదు
అత్తతలకి ఆవదంతేదు
మామతలకి మడ్డేలేదు
మొగుడుతలకి మొవలేదు
తన తలకి తొడేలేదు

సంపాదన:

వింజమూరి వెంకటరత్నమ్మ

చిట్టి చిట్టి

చిక్కు చూడు

అబ్బాయిలూ, అమ్మాయిలూ!
నేను నాలుగు అక్షరాల నడివి

1, 4 అక్షరాలు కలిపితే సమాధివి

2, 4 .. కలిపితే త్రోవని

3, 4 .. కలిపితే ఒక ధాన్యాన్ని

పెల్లలూ నేనెవరు :

చాపలి మంగయ్యగర్భ, సర్పాపూరు.
(అవాటు ఈ సందికలోనే వుంది.)

నేనెవరో చనుక్కో ???

బొడ్డువల్లి పుడమిగర్భం

మా అమ్మ పేరు పాలసముద్రం

మా అక్కయ్య లక్ష్మిదేవి

మా మేనమామ మన్మథుడు

నేను శివుని తలపై ఉంటే పువ్వును

నేను దేవతలను ఆహారాన్ని

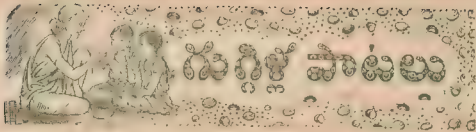
నేను కలువ పువ్వులను నవ్విస్తాను

నేను నక్షత్రాలకు రాజును

నేను నూలుగిరి పైచిలుగి

నేనెవరో కనుక్కో ???

(అవాటు ఈ సందికలోనే వుంది)

* తులకమ్మ

అమ్మా బంగారు బొమ్మా
నీదొడ్డిలోది తులకమ్మా
నీచెస్టుకు చేరెడు కమ్మా
నీ కప్పుడిను మాకిమ్మా!

* చందమామ

వెంటే అంతరుజుట్టి వేగవచ్చాడే,
చుట్లన్ని గాలిలో చందమామయ్యే!
బంగారు తేరుపై పరుగెత్తినాడే,
వెన్నెల్ల జల్లుత వెలిసిపోయిందే!

* వెంకటాద్రి

కిట్టు కిట్టు చెప్పలూ
జుట్టి వల్లెవాటులూ
జంకులేని మాటలూ
వెంకటాద్రి నీటులూ.

* అబ్బాయి

చదువటే అబ్బాయి చదువేగాడే
బద్దెపలుసా రాదె బుద్ధిచెప్పాలె!
చదువటే పిల్లోడు సుతోషమతునే
కుసాలి రామయ్య కుదించెయ్యాలె!
పిల్లలారా రుదీ బుట్టోకిపోయి
చల్లని గాలిలో చదువకొనవాము
విసరు విసరూ గాలి విసరవే గాలి
మల్లెపూవులగాలి మావిరాచ విసరు!

* చేవ—ఎఱ్ఱ

పస్త్రాపు పోతాపు నాకోసమూ
పచ్చ కూర్చున్నాడు నికోసమూ!
సగము చచ్చున్నాను నికోసమూ
సొంతము చస్త్రాపు నాకోసమూ!

మీరు తెలుసునా?

జిరాఫే ఎదాడులలో ఉంటుంది. అక్కడ
భూమిమీద గడ్డికందను. కాబట్టి చెట్ల
ఆకులే తిని బ్రతకాలి. అందుచేత అది
తన మెడ చాచిచాచి అలా పెంచుకుంది.

పాముకు చెవులులేవు.
ఒంటిమీది పొలుసుల్తో వింటుంది.

ముర్రాల పిట్ట

అ దూది కొండలో
ఆ ముప్పల వీలములో
చాగున్న చుద్రుణ్ణి
చూశావా?

*

ఆ చందమామలో
నల్లాటి మచ్చలో
ఉన్నాది ముసలవ్వ
కన్నావా?

*

ముసలవ్వ చేతిలో
ముత్యాల పిట్టాకటి
కూ....యంచుకూసింది
విన్నావా???

..వా

నవ్వుతే నవరత్నాలు

అనగా అనగా వెక పూళ్లే వెక అవ్వ పుండేది. అ అవ్వకు యిద్దరు మనమరాళ్లు. వెకతె కూతురుబిడ్డ, రెండేది కొడుకుబిడ్డ. కూతురుబిడ్డపేరు చండి. కొడుకుబిడ్డపేరు గౌరి. గౌరిచక్కటి చుక్క. కాని అవ్వప్రాణ మంతా చండిమీదనే. గౌరి పాదఅంటేనే గిట్టేదిగాదు. పాచిపనిదగ్గరనించి ఇంటి పనులన్నీ గౌరిచేతనే చెయించేది.

వెకరోజున గౌరి భావికి నీళ్లకిపోయింది. అక్కడికి వెక దేవకన్య ముసలిదాని రూపంలో వచ్చి “అమ్మా, అమ్మా, దప్పి కగావున్నది. కాసిని నీళ్లు పోయ్యమ్మా” అని అడిగింది.

గౌరి “అలాగే పోస్తాను అవ్వా. వుండు” అని దిందె తీసుకెళ్లి అవ్వకు నీళ్లుపోసింది. ముసలిది సంతోషించి “అమ్మా, నువ్వు మంచి పెల్లవి. నీకు వెక వరం యిస్తాను. నువ్వు మాట్లాడినప్పుడల్లా మాటకు వెక్కిరిస్తూ మాణిక్యం రాల్తుంది, ఇక నువ్వు నవ్వావా, నవరత్నాలు రాల్తయ్యి” అని దీవించింది.

గౌరి యింటికి చేరేసరికి రోజుకంటే కొంచెం అలస్యమైంది. వాళ్ల అప్పు తిట్టింది.

“అవ్వా, అవ్వా! నాకు భావిదగ్గర వెక ముసలిది కనపడి మంచినిళ్లు పోయ్య మన్నది. పోసి వచ్చేసరికి కొంచెం అలస్య మైంది” అన్నది గౌరి.

గౌరి యీ మాటలనట మేమిటి; నోట్లో నించి మాణిక్యాలు టపటప రాలట మేమిటి వెక్కమాటుగా జరిగాయి. అవ్వకు ఆశ్చర్యంవేసి “యిదేమిటి తల్లీ! మాణిక్యాలు పడుతున్నయ్యే నీ నోటినించి. ఇది నిజమా, కలా?” అని అడిగింది. అవ్వ గౌరిని “తల్లీ” అని ముద్దుగా పిలవటం యిదే మొదటిసారి.

గౌరి భావిదగ్గర జరిగిందంతా అవ్వతో చెప్పింది.

“అరే, విచిత్రంగావుండే! అయితే మన చండినికూడా నీళ్లకు పంపాలి” అని అవ్వ చండిని పిలిచి జరిగిందంతా చెప్పి నీళ్లకు పోమ్మని నెట్టింది.

చండి బిందె, చెంబు తీసుకుని వెయ్యారంగా నూతికి వెళ్లింది. మళ్ళీ వెనకటి మూదిరిగానే ముసలిదివచ్చి దాహానికి నీళ్లు అడిగింది.

చండి కొపంతో “పో, పో, దరిద్రపు ముండా! నేను, యిక్కడికి నీకు పూరికే

నీళ్లు పొయ్యటానికి రాలేదు. మా గౌరికి యిచ్చి నట్లుగా నా కూ వెక వరంయిస్తే నీకు నీళ్ళు 'పోస్తాను' అన్నది.

"అలాగే నమ్మా! ఆ వరమే నీకూ యిస్తాను. నాకు నీళ్ళు పొయ్యి" అన్నది ముసలిది.

చండి నీళ్ళు తెచ్చి ముసలిదాని దేసిట్లో పోసింది. చండికి నీళ్ళు పొయ్యటం చేతకాలేదు. ముసలిదాని ముఖమూ, గుడ్డలూ అన్నీ తడిపింది.

ముసలిదానికి కోపం వచ్చి "ఓ, చండి! నువ్వు మాట్లాడి నవ్వుడల్లా నీ నోట్లోనించి కప్పలు పడతై. ఇక నవ్వావా, తేళ్ళూ, మండ్రగబ్బలూ, పాములూ పడతై" అని మాయమైపోయింది.

పాపం, చండి యేడుపు మొహంతో యింటికి తిరిగొచ్చింది. అవ్వ ఉత్సాహంతో ఎన్నో అడిగింది; కాని వెక్కదానికి చండి జవాబు చెప్పదు! అవ్వకు కోపం వచ్చి "దున్నపోతా, ఎన్ని ఎల్పినా మాట్లాడవ్. నీ నోటి రత్నాలు రాలాయనా" అని పెడి పెడి-రెండుమూడు దెబ్బలేసింది. చండికి కూడా కోపం వచ్చి "ముసలి ముండా. నన్ను కొద్దావా, పైగా భావికి పంపి...." అన్నది చండి ఈమాట లనడమేమిటి; కప్పలు నోట్లో నుంచి గబగబ పడటమేమిటి, రెండూ వెక్కసారిగా జరిగినై.

"ఇదేమిట?" అన్నది అవ్వ.

"యిదే ఆ ముసలి ముండ నాకిచ్చిన వరం" అన్నది చండి.

చండి నోటినించి కప్పలు మళ్ళీ గబగబ పడినై.

చందమామ

మునలిదానికి దిగులు పట్టు
కురది, చండిని ఏమిచేదామా అని.

ఇలావుండగా, వేళ రోజున ఆ దేశపు రాజుకొడుకు అవ్వ యింటి ముందుగా గుఱ్ఱంమీద పోతూ దొడ్ల అంట్లు తోముతున్న గోరిని చూశాడు. ఆ పిల్లను చూడగానే అతనికి ఆమెను పెళ్లి చేసుకోవాలని బుద్ధివుట్టింది. అతను ఏ కా య కిని యింటికి తరిగొచ్చి మంత్రని పిలిచి, “ఫలానిఃపూజ్ఞః, ఫలాని యింజ్ఞో వేక చక్రభిః పిల్ల వుంటుంది. నువ్వు పల్లకి, నగలు, గుడ్డలు తీసుకుపోయి ఆ పిల్లను తీసుకోచ్చి నాకు పెళ్లిచెయ్యి” అన్నాడు.

మృతి మంచి నగలు, గుడ్డలు,
పట్లకీ తీసు కూని ఆహారం పోయి
అప్పుతో రాజుగారి పెళ్లిసంగతిచెప్పి
పిల్లని వంపమని అడిగాడు.

అవ్వకు భలే సంతోషంవేసింది. కాని దానికొక దురాలోచన పుట్టింది. గౌరికి బదులు చండిని పంపితే తనదే పదులు ఉంటుంది, కుంది, అనుకుని, రాజు గారు

పంపివనగుడ్డలు చండికికట్టి, నగలుపెట్టి ముసుగు వేసి చండిని పల్లకి ఎక్కించించి. ఎక్కించి చండి చెవిలో “బాగ్రత్త! పెళ్లి ఆయిందాకా మాట్లాడమోక. ముసుగుకూడా తెయ్యబోకు” అని రహస్యంగా చెప్పింది.

మంత్రి చండిని పట్లకీలో రాజుగారి దగ్గరకు తీసుకొచ్చాడు. పెళ్లి ప్రయత్నాలు జరిగినై.

చండి పెళ్లిరోజు వరకూ మాట్లాడకుండా, ఘుఘుగు తయ్యకంచానే జరిపింది. కానీ, పెళ్లిపిటలమీద కూర్చున్న తర్వాత తప్పలేదు. పురోహితుడు యేవే మంత్రాలు అనమన్నాడు. చండి మరిచిపోయి అప్పటి. అనట మేమిటి, కప్పలు నోట్లనించి పడటమేమిటి వొక్కమాటే జరిగినై. చండికి యిది చూచేసరికి నవ్వొచ్చింది.

పకపకా నవ్వెంది. యింకేం, తేళ్లా, పాములూ, మండ్రగబ్బలు కుప్పలు కుప్పలుగా పడ్డాయి. పురోహితుడూ పెళ్లి పెద్దలూ అంతా పారిపోయారు.

రాజు కొడుక్కి కోపంవచ్చింది. పిటల మీదనుంచి తేలి ఎకాయకిని చండి అవ్వ దగ్గరకు పోయాడు. అవ్వ అప్పుడు వంటింట్లో బూరెల బుట్టదగ్గర కూర్చుని మెక్కుతున్నది. అక్కడే గౌరికూడా వంట పనులు చేస్తున్నది. రాజు కొడుక్కి గౌరిని చూడగానే ఆశ్చర్యంవేసింది. “నువ్వు యిక్కడికెట్లా వచ్చావ్?” అని అడిగాడు గౌరిని.

“నేనుకూడా మా అవ్వకు వెక మనమ రాబ్బై” అన్నది గౌరి వినయంగా. గౌరి యీమాటలనగానే నెటివెంట రత్నాలు రాలినై.

అప్పుడు రాజు కొడుక్కి అవ్వచేసిన మోసం తెలిసింది. కోపంతో మంత్రిని పిల్చి, “ఈ అవ్వను, దాని మనమరాల్సి తీసికెళ్లి బుర్ర గొరిగించి గాడిదనెక్కించి పూరిచుట్టూ మూడుమాట్లు తిప్పి ఊరి బైటికి వెళ్లగొట్టు” అని ఆజ్ఞాపించాడు.

ఈ ఆజ్ఞ విసగానే గౌరికి ఏడుపులోకూడా నవ్వొచ్చింది. గౌరి నవ్వుటమేమిటి, నవ రత్నాలు రాలటమేమిటి వెక్కిరిసారే జరిగినై. గౌరి అవ్వను, చండిని వెదిలి పెట్టమని బ్రతిమాలింది. రాజుకొడుకు గౌరి మాటప్రకారం వాళ్లని వెదిలిపెట్టాడు. ఆ తర్వాత అకాశమంత పందిరి, భూదేవంత అరుగూవేసి అంగరంగ వైభోగంగా గౌరిని పెళ్లిచేసుకున్నాడు.

గౌరి రాజుకొడుకు సూరేశ్వరు బతికి హాయిగా రాజ్యమేలారు.

తలలేని బంట్రోతు

అనగా అనగా ఒక బియ్యం ఒక పట్టచీమ వుంది. ఒకరోజున అది ఏళ్లు స్నానానికి వెళ్ళింది. స్నానంచేస్తూచేస్తూ పానం రాయివారి ఏడ్లో పడిపోయింది. అది నీటిలో కొట్టుకుపోయి కొట్టుకుపోయి చివరికి వాక వంతెనకి అడ్డుకుండింది. అడ్డుకుంటుంటే పేలుతున్న అటు పోకుండా నిలిచిపోయింది. అప్పుడొక ప్రమాదం తెచ్చి పెట్టిన దుర్మార్గు చెవల అని అంటున్నాడు. రత్తయీ, ఏడాడ్లూ, ఈయెల్లా తీసుకుని ఏటి ఏగ్గిరికి వుండే తుకుండా వచ్చారు. వంతెన కిందంగా పడివున్న చీమని చూచిగానే వాళ్ళకి వొప్ప మండిపోయింది. ఎవరికైతీ కొద్ది వాళ్లు కత్తులతో ఈయెల్లో చీమక్కగార్ని చీల్చి చెండాడేరు. అప్పు టీ దానిమీద ఆసిపోని కొంతమంది యోధులు, దానిచర్మం వొలిచి పూలులేని పాటిమీద యెండేసి యెవరికైతీ వాళ్లు చేరుకున్నారు.

తెల్లారేసరికల్లా ఆపాటిమీద వేరులేనిగరిక మొలుచుకొచ్చింది. కాళ్లలేనిలేడి అటుపోతూ ఈ గరికని తింటానికొచ్చింది. తలలేని బంట్రోతుకడు తలలేని పక తీసుకుని ఆ లేడిమొలబడ్డాడు. దోవలో వాడికి వాడితాత తల్లిసం జ్ఞాపకంవచ్చింది. ఆ చుట్టుపక్కలచూస్తే వాడికి అనుగుణ్యమైన కన్పించింది. అదితీసుకుని దాంట్లో రెండు చేష్టలున్నాయి. పోసి పోయి వెళ్లడానికి రాళ్లకోసం చూచాడు. రెండు రాళ్ళు మాత్రం చిన్నబడ్డాయి. మూడోరాయికి ఒడులు విన చూచాడు. అది వందల అన్నం. వాడి చుట్టూకాలి పోసిన మూడుచేర్లలో రెండు చేష్టలు

వై. మనుబ్రహ్మచార్యులు, బెజవాడ.

తమాషా మాటలు

ఈ కింది మాటలు ముందునుంచి వెనక్కు, వెనకనుంచి ముందుకు చదివినా అవే మాటలవుతవి.

1. కిటికి	8. ముదము
2. గంగ	7. పులుపు
3. మడిమ	8. కులుకు
4. నటన	9. మహిమ
5. విరివి	10. టమాట

అబ్బాయిలా : ఇలాంటి మాటలు
కొన్ని మీరూ ఆలోచించండి
హరి సత్యం, ఎర్రుపాలెం

అన్నీ మానములే

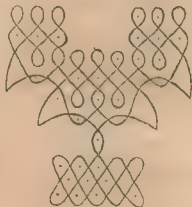
ప్రశ్నలు

జవాబులు

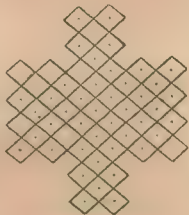
గాలిలో ఎగిరేది ?	విమానము
ఇనాము ?	బహుమానము
పోలిక ?	అపమానము
నగుబాటు ?	అవమానము
సందేహము ?	అనుమానము
నిర్ణయము ?	తీర్మానము
సమానము కానిది ?	అసమానము
గౌరవము ?	సకామానము

చివర : బూహరి చింగాచారి, గోకిలిపాలెం.

ముగ్గులు

కొదాల్ బసవపూర్వము
పెడరావూరు

మామిడిపల్లి పుర్రావల్లి
పెడరావూరు

మట్టదలు మర్నాద

మేనత్త కొమరుడా మేలైన బావా
మానాన్న అల్లుడా మంచి కుడ్డాడా
పండక్కు వచ్చావు దండగేముంది
పండగెళ్లేదాక ఉండి పోవయ్యా.

సిసలైన భోజనము చేయనూవచ్చు
పనగల తమలమూ వేయనూవచ్చు
చుట్టు జరిపించ కట్టనూవచ్చు
అక్కతో ముచ్చట్లు ఆతనూవచ్చు

పండక్కు వచ్చావు దండగేముంది
పండగెళ్లేదాక ఉండి పోవయ్యా.

చీట్ల బియ్యమ్మని సిగ్గుపడబోకు
కండ్లొలు రోజులని కంగారు పడకు
బ్లాకు మార్కెట్టుంది భయమేమిలేదు
అల్లుడి మర్నాద కడ్డేమిరాదు

పండక్కు వచ్చావు దండగేముంది
పండగెళ్లేదాక ఉండి పో బావ!

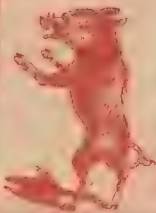
కను పర్తి పరలక్ష్మమ్మ

అనగనగ ఓడతడు

బూ 200

అనగనగ ఓడతడు పేరైన పెద్దమ్మవుంది. ఆమెకి నలుగురు కొడుకులు. అనలుగురూ వేటకెళ్ళారు. వాళ్ళకి ఓ అడివిపంది కనిపించింది. వాళ్ళని చూసి ఆపంది, "నన్ను చంపకండి. నేను చెప్పేమాట వినండి. ఇక్కడ నాలుగుకుంచాల వరహాలు చల్లాను నేను నీళ్ళుతాగి వచ్చేలోపల వాటిని మీరు ఎత్తితే నన్ను చంపండి. ఎత్తలేకపోతే నేను మిమ్మల్ని మింగేస్తాను" అంది. "ఓన్. ఇదెంతపని! వెళ్ళిరా" అన్నారు వాళ్ళు. కాని ఎత్తలేకపోయారు. ఆపంది వాళ్ళ నలుగుర్నీ మింగేసింది.

తనకొడుకులు తిరిగిరాలేదని, పేరైన పెద్దమ్మ ఏడుస్తో ఓ వచ్చిమిరవకాయని పక్కలో పెట్టుకు వడుకుంది. తెల్లారే వృటికి ఓ బుడతడు వుట్టాడు ఆమెకి. వెంటనే బుడతడు, 'అమ్మా, నేను వేటకెడతాను' అన్నాడు. 'మీ నలుగు రన్నలూ వేటకు వెళ్ళి చచ్చిపోయారు. వాళ్ళని అడివిపంది మింగింది. నిన్నూ మింగుతుంది! వెళ్ళవొద్దని ఏడ్చింది ఆ పేరైన పెద్దమ్మ. కాని బుడతడు ఆమె మాటవినక కత్తిరిసుకుని అడివికి వెళ్ళాడు. అక్కడన్నల్ని మింగిన అడివి పంది కనిపించి, "నన్ను చంపకు. నేను నీళ్ళుతాగి వచ్చేవృటికి నాలుగు కుంచాల వరహాలు ఎత్తితే నన్ను చంపు" అంది. బుడతడు సరేనని దానిముందే

నిమిషంలో నాలుగుకుంచాల వరహాల్ని ఎత్తి, పందిని మధ్యకి నదికాదు. నలుగు రన్నలూ పంది పొట్టలోంచి బైట

అనగనగ ఓడతడు

వద్దారు. బుడతణ్ణిచూసి, అనిహ్యపడి గొయ్యి తీసి, వాణ్ణి గోతిలో కప్పెట్టారు. కప్పిపెట్టి ఇంటికి వెళ్లారు. “మీ తమ్ము దేదీ?” అని ఏడ్చింది పెద్దమ్మ.

“వాడా! ఆ బుడతడా మా తమ్ముడు! వాణ్ణి గొయ్యి తీసి గోతిలో పాచిపెట్టి శాము” అన్నారు వాళ్లు. “అయ్యో! ఎంత పొరపాటు చేశారురా! వాడే మీ తమ్ముడు. గొయ్యి తవ్వి వాణ్ణి నాకు తెచ్చిపెట్టండి” అంది వాళ్ల తల్లి. సరే నని వాళ్లు అడివికి వెళ్లి బుడతణ్ణి తవ్వి ఇంటికి తీసుకొచ్చారు.

పేర్రాని పెద్దమ్మ బూరెలు వొండి నలుగురు కొడుకులకి పెట్టి, బుడతడికి మాత్రం పేద బూరెలు వొండిపెట్టింది. బుడతడు నలుగురన్నల దగ్గర నాలుగు బూరెలు అడుక్కుని హాయిగా తింటూ పోయినాడు. దోవలో బూరెలోంచి ఓ శనగపప్పు కిందపడ్డది. ఆ పప్పు మొక్కుమొలవాలి అన్నాడు. మొలిచింది. చెట్టు పేరగాలి అన్నాడు. పెద్ద వృక్షమయింది. పుల్లు పుయ్యాలి, దూరెలు పండాచి అన్నాడు. పండింది. హాయిగా ఆ చెట్టునెక్కి బూరెలు తింటున్నాడు. ఆ దోవన ఓ రాజకూతురు

వెతుకోంది. బూరెల్ని చూసి ఆ అమ్మాయికి నోరూరింది. ‘నాకో బూరె పెట్టవా’ అంది రాచకన్య. “నోటితో పెడితే నోరెంగిలి, కాలుతో పెడితే కాలెంగిలి. కన్నుతో పెడితే కన్నెంగిలి. ఎట్లా పెట్టను?” అన్నాడు బుడతడు. “నీతల వెంటికతో పెట్టు” అంది ఆమె. ఆ తల వెంటికతో పాటు బుడతడు కూడా ఆమె వొళ్లోకి జారి, ఆమె గుర్రం మీద ఆమె వొళ్లో స్వారి చేస్తూ హాయిగా వెళ్ళి పోయినాడు.

బాబు చెవితే ‘చలం’ రాశాడు యాకథ.

నేటి పాపాలు, రేపటి పాపాలు

ఈ పాపకి పంపమాను నాదరి
చి॥ చావలి కామేశరి, రాజమండ్రి

"భారతి లక్ష్మి"
చి॥ కొనేరు రత్నమాల, వీలూరు

"గోలపు నాదె"

సర్కసు కీటు!

తెనాలి రామలింగం

రామలింగాన్ని గోతిలో కుతికవరకు పూడ్చిపెట్టి యేనుగులచేత తొక్కించ మని రాయలవారు అజ్ఞాపించారని కిందటిసెల చదివారు జ్ఞాపకం వుందా!

సరే, రాయలవారి అజ్ఞప్రకారం యిద్దరు సేవకులు రామలింగాన్ని పూరి బయటికి తీసికెళ్లి వాక గొయ్యిలోనికి అందులో కుతికవరకూ పూడ్చిపెట్టారు. ఇంతక్కడ తప్పించుకుంటారే అనుకుని సేవకులు రామలింగాన్ని వదిలి, యేనుగుల్ని తీసుకురావటానికి తిరిగి పూళ్ళోకొచ్చారు.

ఈలోగా వాక గూనిచాకలివారు ఆ దారి నవస్తూ రామలింగాన్ని చూసి 'ఇదేంటి బాబయ్యా! యిలా పాతి పెట్టారు తప్పి. ఎవడుబాబూ మీరు?' అని అడిగాడు.

మన రామలింగానికి మెంటనే వాక పుసాయం తట్టింది. "చాకలన్నా, చాక

లన్నా, చెప్పరాగాని మరి నాకో సహాయం చేసిపెట్టావా?" అని అడిగాడు.

"అలాగే బాబయ్యా, అదేదో సెల విప్పించండి" అన్నారు చాకలి.

"ఏమీలేదు చాకలన్నా. నాకూ, నీ కున్నగూనికి రెట్టింపు గూని వుంది. ఇప్పటికి పదేళ్ళనించీ బాధపడుతున్నాను ఈ గూనితో. నాలదృష్టంకొద్దీ వాక వారం రోజులక్రిందట నాకో సాధు కన్పించాడు. నా గూనిచూసి ఆయనకి జాలివేసింది. 'ఒక రెండురోజులపాటు కుతికలోతుగోతిలో కంఠం వరకూ పూడ్చుకుని వుండు. ఆ రెండురోజులు కళ్లకూడా మూసుకునే వుండాలి. ఏమి జరిగినా కళ్ల తెరవకూడదు. గడుపు పూర్తిరాగానే నీగూనికూడా మాయ మవుతుంది' అనిచెప్పాడు. సరే ఆవాక నించీ ఈగోతిలో పాతుకుని కూర్చున్నా. యివ్వాల్దితో గడుపు తీరిపోయింది.

~~~~~ చందమామ ~~~~~

కాస్త వన్ను బయటికి లాగావంటే వా గూని పుందో పోయిందో చూసుకుంటాను" అన్నాడు రామలింగం.

"ఓన్, యిదికూడా వోపెద్ద సహాయమేనా బాబూయ్యా. మీగూని పోయిందంటే నేనూ మీలాగే నాల్గరోజుల పాటు కళ్ళుమూసుకుని నా గూని పీడ కూడా వదిలించుకుంటా" అని చాకలి రామలింగాన్ని గోతిలోంచి బైటికి లాగాడు. ఓంటా గూనిపున్నవైతేగా రామలింగం. మామూలు మనిషిలాగా తయారై బైటబడ్డాడు.

చాకలివాడిక్కూడా గూని పోగొట్టుకోవాలని ఆత్రం కలిగింది. "బాబూయ్యా! మీకు పుణ్యం వుంటుంది. నన్ను కూడా కాస్త గోతిలోంచి పూర్తి పెట్టండి. మీరు పోయే దోవలోనే నా యిల్లు వుంది. మా యింటిదానికి ఈ కలురు కాస్త అందించి దాన్ని పచ్చి ఈమూట తీసుకెళ్ళమనండి" అని ఆత్రంగా కోరాడు చాకలివాడు రామలింగాన్ని.

"అలాగేలేవోయ్. నాబాధవంటిదేగా నీదికూడా. కాని నువ్వుమాత్రం ఈ వారంరోజులూ కళ్ళ తెరవకూడదు. ఏమి ప్రమాదం జరిగినాసరే" అన్నాడు రామలింగం.

"ఏదోలేండి బాబూ, ఎలాగో అవస్థ వత్తాను. ఈపాడుగూని వదిలిపోతే చాలు" అన్నాడు చాకలి.

రామలింగం చాకలివాణ్ణి గోతిలో కంటించాకావూర్చి తనదారిన తాను బయలుదేరి వెళ్లిపోయాడు. పోతూ పోతూ చాకలివాడిపెళ్లాంతో ఈసంగతి చెప్పాడు. చాకలివాడిపెళ్లాం అన్నం మూటకట్టుకుని బయలుదేరింది.

చంద్రమామ

ఈలోపుగా, రాయలవారి సేవకులు ఏనుగులనితీసుకుని రామలింగాన్ని పూర్తిపెట్టినదోటికి వచ్చారు. అప్పటికి కొంచెం చీకటిపడింది. గోతిలోవున్నది రామలింగమేననుకుని వాళ్ళు యేసుగులచేత రొక్కించారు. కష్టతెరిస్తే గుని పోదేమోనని పాపం చాకలి అలాగే గుట్టుపప్పిడి కాకుండా పూరుకున్నాడు. ఇంకేముందీ, వచ్చిపచ్చి ఆయిపోయాడు. వచ్చినపని అయింది గదా అని రాయలవారి సేవకులు తిరిగి ఆస్థానానికి చేరుకున్నారు.

చాకలివాడి పెళ్లాం అన్నపుమూటలో వచ్చిచూస్తే యింకేముందీ. మొగుడి తలకాయ ఆనమాయికూడా లేకుండా పచ్చడిపచ్చడై కనిపించింది. పక్కనే వాడి గుడ్డలమూటచూసి అది తన మొగుడితలకాయే అని తెలుసుకుంది. ఆ మూట నెత్తినేసుకుని లబోదిబోమంటూ రాయలవారి ఆస్థానానికి వచ్చింది.

ఈలోపుగా మన రామలింగంకూడా

ఆస్థానం చేరుకున్నారు. జరిగిందంతా విన్నతర్వాత రాయలవారు 'చోర పిడుగా, ఎంతవని చేశావ్ ! నిష్కారణంగా ఏమీతెలియని చాకలివాణ్ణి నీపొట్టు పెట్టుకున్నావుగదా. ఏదోలే, అయిపోయిందేదో అయిపోయింది. నువ్వు తిరిగి కూకళ్ళ యెడట బద్దావ్. అదే పదిమేయ్' అని చాకలిదానికి మనువర్తి ఏర్పాటు చేసి పంపించారు.

[తల్లి ల కు]

గోరిట పుపులకు కొడుకు నెత్తుకుని
బాలింత వచ్చింది బావినిల్లాకు
ఏ దేది బాలింత? యెంత చక్కయె!
మాచిన్ని పట్టుచీర సుడసులకు పసుపు,
కళ్లదీ కాటుకా పళ్లదీ యెరుపు,
మానాడ బాలింత అబ్బాయి తల్లి.

ఏటికీ కాలువ యెంతదూరమ్ము
యెత్తి పెంచిన తల్లికెంత మోహమ్ము!
కాలువ నీళ్లన్ని కడు సంద్రమాయె
కడలేని మోహమ్ము కన్న తల్లికి.

ఇంతంత దీపమ్ము యిల్లెల్ల వెలుగు
చుక్కల్ల చుదమాసు జగమెల్ల వెలుగు
గోరుత దీపమ్ము కొండల్ల వెలుగు
గోపాల కృష్ణమ్ము మందల్ల వెలుగు
మాడంత దీపమ్ము పేడలకు వెలుగు
మారాజు అబ్బాయి మాకళ్ల వెలుగు.

సంపాదన : వీధి బానుసులిపేది, కొండాడిపర్రు

* * * * * (* * * * *) * * * * *
 ఈచనా ఈగనె ఉయ్యాలచేరు
 పాతనా నివరణుడు ముట్ట ఆబ్బాయి
 విరాజిమహ్నాన మురిది గాలి
 విజయపు రేపున్న తేలుచివాళ.
 వర్తకుడి పేరేమి వాడపేరేమి?
 వాడలోపోనా వినుసుపేరేమి?
 వర్తకుడు ఆబ్బాయి వాడనావాడ
 వాడలోపోనా వినుసు ముత్యాలు.

ఉయ్యాలలో బాల పుగ్గలకేడుస్తే
 ఉత్తమ్మ యగోద హృచ్చ పుగ్గెయ్యి
 పల్లకిలో బాల పాలకేడుస్తే
 చుల్లనీ మామయ్య, చురచమామయ్య
 పాలోని పోషయ్య పనిబాలకీపు.

చేపుడి గుల్లొన చేపుకాడేని
 చేమేద్ర సడలోన బూచమాడేని
 చరమేగు గుల్లొను పాములాడేని
 పనిలి నానట్టిటు బాలలాడేని.

అద్వాయిలూ, అమ్మాయిలూ! మీకు ఈ కథ తెలుసునా? దోసి నే చెప్తావినండి. ఏం. అనగా, అనగా, ఒకపూరిలో, ఒక రాజా, మంత్రి వుండేవారు. ఆ మంత్రి పేరు సుబుద్ధి. ఒకరోజున రాజు మంత్రినిపిలిచి, "వేలం వెట్టి అంటే ఏమిటి" అని అడిగాడు

మంత్రి ఏమిచెప్పాడు? అందుకని రాజుగారితో "రెండు రోజులు గడు వివ్వండి చూపిస్తాను" అన్నారు. ఆ మర్నాడు హస్తాన్నే లేచి స్నానంచేసి, బిబ్బాదిపెట్టుకుని, చూచి చివర కంచర గాడిదలు వుంటే, వకదాకి మూడు

వేలం వెట్టి కథ

ప్రదక్షిణాలుచేసి. ఒక వెంట్రుకపీకి చెవులో పెట్టుకున్నాడు. ఆగాడిద కలవాళ్లు పూర్ణోపున్న తదితరులు "మేమిటి దాబూ అలావేశారు" అని అడిగారు.

ఈగాడిద "మధురనుంచి వచ్చింది. పీచాళ్లు వసుదేవుడు వట్టకున్నాడు. అందిచేత పుణ్యంవస్తుందని అలా వేశాను" అని మంత్రి అన్నాడు. ఆమాట వినిపూరంతా ఒక్కరోక్కరే వెళ్ళటం మూడు ప్రదక్షిణాలుచేసి దాని వెంట్రుక వొకటి పీకి చెవులో పెట్టుకోటం మొదలుపెట్టారు.

ఇట్లా చెయ్యటంతో ఆ గాడిద బొచ్చంతా ఊపి చావుకునిదండ అయింది. ఈ సంగతి రాజుగారికికూడా తెలిసి మనంనూడా చూద్దామనిబయలుదేరిపెళ్లి మూడు ప్రదక్షిణాలుచేసి ఒక వెంట్రుక పీకినాడు.

దానితో ఆగాడిద చచ్చిపోయింది. ఆ గాడిదకలవాళ్లు, "చూడటానికి ఈగాడిద

తోనేవున్నది. మీ చేతులలో చచ్చిపోయింది. దీనిచేత ఇవ్వ" మన్నారు. అప్పుడు రాజు మంత్రిని పిలిచి, ఇదేమిటి ఇల్లావచ్చింది అని అడిగాడు. అప్పుడు మంత్రి అన్నాడుకదా! "మీరు వేలం వెట్టి అంటే యేమిటని అడిగాడు. దానికి నోటితో సమాధానం చెప్పితే మీకు నచ్చేది కాదు. అందుకని ప్రత్యక్షంగా చూపిస్తే తెలుస్తుందని ఇలా చేశాను" అని అన్నాడు. రాజు, మంత్రి తెలివికి సంతోషించాడు.

గాడిచివాళ్లకు కొంత సొమ్ము ఇచ్చి వాళ్లను వంపించేశారు.

కథ కంచికి, మనం ఇంటికి.

చందమామ

సాధువు కథలు

(1)

తల్లిమూపురైన తనయుని గంపావ
దారి దొంగజూచి వారిజంపి
పండి కూరచేసి 'వహ్వ' యటంచును
నాపె పైటలోనె యారగించె!

(2)

పదము లైనిమిదెన్నవరక కొమ్ములు నాల్గు
సడముగ సడచు సకురుగాదు
శిరము తొకలేదు జీవంబు దనరును
యందు భావమేమి 'చందమామ'

*

వి. వి. సత్యనారాయణ రెడ్డి
కాళ్లముడునూరుపాడు

(3)

మొదలుకొంటుండు, పదపను ప్రాశండు
ప్రాశుపైనె లతలు వ్రేలుచుండు
లతలమీద వ్రేళ్లు అతిగ ప్రాశుచునుండు
యందు భావమేమి 'చందమామ'

*

చేదాంతం అనసూయాదేవి
గుంటూరు

జనవరి 31 వ పేజీలో చూడండి.

33 వ పేజీలోని "చేనెచిరో కనుక్కో"

అన్నదానికి జవాబు 'చందమామ'

33 వ పేజీలోని చిక్కిపోయిన జవాబు

'గోదావరి'

33 వ పేజీలోని 'దొమ్మలో దొమ్మ'కి జవాబు
వేటకాదు చిలక కాళ్లకిందనే వున్నాడు.

బొమ్మలో బొమ్మ

నెక చిలకా వేటకాడూ కలిసి
ఎంతో స్నేహంగా ఉంటున్నారు.
ఇందులో వేటగాడు చిలకను
వీడిపించటానికి దాక్కున్నాడు.
మీరు వాడు ఎక్కడ ఉన్నాడో
కన్నుకుని చిలకకి చెప్పండి.
లేదా జవాబుకు 55 పేజీ
చూడండి.

స్వాతంత్ర్య దినోత్సవంనాడు ముద్రాను అలింకియా రేడియో వారి
పిల్లల కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న పిల్లలు చెప్పలు.

బాబు

రాజేంద్రప్రసాద్

కాంగ్రెస్ నాయకులకు జేజేలు
కొట్టేటప్పుడు బాబు రాజేంద్ర
ప్రసాద్ పేరు మీరువినేకుంటారు.
ఆయనకథ మీకు తెలుసుకా ?

బాబు రాజేంద్రప్రసాద్ తాత
మిశ్రీలాల్ గారు. పెదతాత చౌధురీ
లాల్ గారు. తండ్రి మహదేవ్
సహాయ్ గారు; అన్న మహేంద్ర
ప్రసాద్ గారు. జన్మస్థానం బీహార్
రురోని జిరాదేయి అనే గ్రామం.

బాబు రాజేంద్రప్రసాద్ కు
చిన్నప్పటినుంచి ఒక అలవాటు
ఉండేది. ప్రొద్దుగ్రుంకటం ఆల
స్యం, గుర్రున నిద్రపోయేవాడు.
ఒక్కొక్కప్పుడు అన్నం తిన
కుండాకూడా పండుకొనేవాడు.
తల్లి ప్రేమతో మంచంమీది
నుంచి ఎత్తుకొనివచ్చి అన్నం
పెట్టేది. ఒకప్రక్క నిద్రపోతూ
నే అన్నం తినేవాడు. ఇలా
పెదలాదే నిద్రపోయే అలవాటు
పట్టి పనిచేసే రోజూ రోజూడా
పోలేదు.

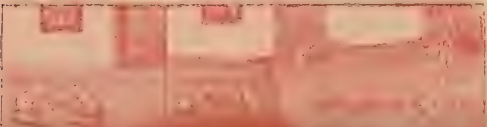
మహా స్వామి
నామోస్తుతే

రాజెన్ బాబుకు వివ్యాభ్యాసం ఇంటిలోనే ఆరవయేట మార్పిసాహేబ్ వద్ద జరిగింది. చిన్నప్పటినుంచి పర్షియన్ భాష శ్రద్ధాభక్తులతో చదివాడు. తరువాత హైస్కూలుచదువు చప్రాలో.

చిన్నప్పటినుంచి రాజెన్ బాబు కష్టపడి చదివేవాడు పైగా తెలివితేటలు కూడా ఉన్నాయి. ఉపాధ్యాయులు ఆయన తెలివితేటలకు ఆశ్చర్యపడి సంవత్సరం మొదట్లోనే చదువుతున్న తరగతినుంచి పై తరగతికి ఒక్కసారిగా పంపించారు.

మహేంద్రప్రసాద్ గారికి చిన్నప్పటినుంచి దేశమన్నా, దేశపరిశ్రమలన్నా ఎంతో అభిమానం. ఈ అభిమానం తమ్ముడైన రాజేంద్రప్రసాద్ లో కూడా నాటుకొనేటట్లు చేశాడు. అందువల్లనే ఖద్దరు ఉద్యమం బయలుదేరక పూర్వమే 1890 నుంచీకూడా రాజెన్ బాబు ఖద్దరు తప్ప మరొకటి కట్టేవాడుకాదు. స్వదేశ వస్తువులనే వాడేవాడు.

చిన్నతరగతులనుంచికూడా రాజెన్ బాబు చదువులో తతిమూవిద్యార్థులకంటే మిన్నగా ఉండేవాడు. స్కూలు పైనల్ పరీక్షలో కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయానికంతకు మొట్టమొదటివాడుగా నెగ్గాడు. రాజెన్ బాబు తరువాత ఎఫ్. ఏ., బి. ఏ. ఆనర్సు కలకత్తాలో చదివాడు. విశ్వవిద్యాలయం పరీక్షలకు ఏ విద్యార్థులు కూర్చోటానికి అర్హులో నిర్ణయించటానికి ప్రత్యేకంగా పరీక్షలు జరిగేవి. వీటినే సెలెక్షన్ పరీక్షలు అంటారు. యఫ్. ఏ. సెలెక్షన్ పరీక్షకు, ఆనర్సు సెలెక్షన్ పరీక్షకు రాజెన్ బాబు కూర్చు

న్నప్పుడు ఒకగమ్మత్తు జరిగింది.

యస్. ఏ. సెలెక్షన్ ఫలితాలు ప్రకటించటానికి ప్రెస్విపాల్ స్వయంగా క్లాసుకు వచ్చాడు. తాను బాగా మార్కులు సంపాదించి మొదటివాడుగా పాస్ అయినట్లు రాజెన్ బాబుకు తెలుసు. అందువల్ల నిబ్బరంగా కూర్చున్నాడు. ప్రెస్విపాల్ పదివినపేర్లలో రాజెన్ బాబు పేరు రాలేదు. రాజెన్ బాబు లేచి, “నేను పాసయ్యాను, నా పేరు రాలేదేమి?” అని అడిగాడు. ప్రెస్విపాల్ మండి పడుతూ, “నువ్వు తప్పి ఉంటావు. అందువల్ల నే నీ పేరు ఇందులో లేదు,” అన్నాడు. “కాదండీ, నేను పాసయ్యాను” అన్నాడు రాజెన్ బాబు. “మళ్ళీ మాట్లాడావంటే అయిదు రూపాయలు జరిమానా వేస్తాను” అన్నాడు ప్రెస్విపాల్. తన పేరు లేదన్న అందోళనతో ఆయన మళ్ళీ మాట్లాడటానికి ప్రయత్నించాడు. ప్రెస్విపాల్ “పది రూపాయలు నీకు జరిమానా విధించాను,” అన్నాడు. మళ్ళీ ఆయన ఏదో చెప్ప

బోయాడు. ప్రెస్విపాల్ జరిమానాను 15 రూపాయలకు పెంచాడు. ఇలా జరిమానా పెరిగిపెరిగి 25 రూపాయలయింది. ప్రెస్విపాల్ వెంటవచ్చిన గుమాస్తా రాజెన్ బాబును ఎదుగును. అతడు వెనకనుంచి మాట్లాడవద్దని రాజెన్ బాబుకు సైగ చేశాడు. అప్పటికి ఆయన ఊరుకొన్నాడు. తరువాత విచారిస్తే గుమాస్తా పొరపాటున రాజెన్ బాబు పేరు పదిలిపెట్టాడని తేలింది.

ఆయన కేవలం చదువుతోనే కూర్చోలేదు. బెంగాల్ విభజన ప్రతికూల ఉద్యమంలో పాల్గొన్నాడు. 1908 లో ఖీహార్ రాష్ట్రీయ విద్యార్థిసంఘాన్ని నెలకొల్పాడు. ఆ సంవత్సరంలోనే కలకత్తా అఖిలభారత సమావేశ సందర్భంలో వాలంటీరుగా పనిచేశాడు.

తరువాత అయిదు సంవత్సరాలకే, అంటే 1911 లో కాంగ్రెస్ పర్కింగ్ కమిటీ సభ్యుడయ్యాడు. ఆనాటినుంచి నేటివరకూ ఆ సభ్యత్వం ఆయనకు వస్తూనే ఉన్నది.

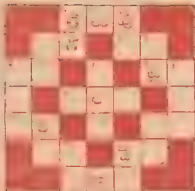

అబ్బాయిలూ, అమ్మాయిలూ :

మీరు పెద్దవాళ్ళసహాయం లేకుండా సొంతంగా ఆలోచించి ఈ పజిలు పూర్తి చేయాలి సుమా. అలా పూర్తిచేసి కిరి పేజీలో ఉన్న జవాబుతో సరిచూసుకోండి. ఒక్క తప్పకూడా లేకపోతే మీకు పది మార్కులు. ఒక తప్పుంటే ఆరు మార్కులు. రెండు తప్పులుంటే నాలుగు మార్కులు. మూడు తప్పులుంటే రెండు మార్కులు. నాలుగుగాని అతకుమించిగాని తప్పులుంటే మాత్రం బండినున్నా వచ్చినట్లే.

పోతే, దీన్ని పూర్తిచేసేపద్ధతి మీకు తెలుసునా ? నెంబరు అక్షరంలో మూడు అక్షరాలు వుండాలి. ఆధారములలో “ఒకరంగు” అని వుండా, దానికి మూడు అక్షరాల మాట ఏమైయుండా అని ఆలోచించాలి. అప్పుడు “తెలుపు” వస్తుంది. అక్కడ “తెలుపు” ఉంచండి.

అలాగే ! నెంబరు నిలుపు రెండు అక్షరాలు వుండాలి, దానిని వెతకటానికి “ఒకజాతిలో భాగం” ఏదా అని చూడాలి. దాని మొదటి అక్షరం “తె”-యిది ఏమట్లా అని ఆలోచిస్తే “తెగ” గుర్తుకు వస్తుంది. అట్లాగే తతిమ్మా గట్లా పూర్తిచేసి మీమార్కులు నాకుచెప్పండి.

ఆధారములు

అర్థము :

1. ఒక రంగు.
2. తీవ్రవస్తువులపై వ్రాలును.
3. అక్షరముల వ్రాత.
4. తండ్రి తండ్రి.
5. అట్ట (తలక్రిందుగా)
6. దీనిపై వ్రాయవచ్చును.
7. నిద్రలో వచ్చునది.
8. ఒక పాము.
9. మీయొక్క
10. ఉన్నత.
11. యుద్ధము.

నిలుపు :

1. జాతిలో ఒక భాగం.
2. క్రూరజంతువు.
3. ఒక చెట్టు.
4. పక్షి.
5. ఒక రాక్షసి.
6. దీనితో వ్రాయవచ్చును.
7. పండ్లందు అంగుళములు.
8. తీగ. [చూచును.
9. జ్వరమువచ్చినప్పుడు వైద్యుడు
10. యంత్రము.
11. ఒక చెట్టు.

55వ పేజీలోని పొడుపు కథలకు అవగామ

1. అరటిపువ్వు; 2. ఎండ్రకాయ; 3. ఏణ

చందమామ

పోటీవ్యాసం

ఈ నెల చందమామ పోటీ వ్యాసాలలో మొదటిబహుమతి 'ఆరాత్రి' అనే కల్పనాకథకు ఇచ్చాము. దీనిని వ్రాసింది, యశ. జయ, రామారావు పేట, కాకినాడ.

ఈ కథ అట్టిబరు చందమామలో ప్రకటిస్తాము. రెండు, మూడు బహుమతులు నిర్ణయంకూడా వచ్చేసంచే కలో ప్రకటిస్తాము.

సంచాలకుడు

చందమామ

స్వీకారము

బాలు

మరాయి నంచిక వెల 1.0-0

బాలి మూడో జన్మదినసంచిక రంగు రంగుల బొమ్మలతో మంచి మంచి రచనలతో అందంగా వెలువడింది. ప్రతి విల్లివాడూ చదువదగింది.

దొడకుకోట :

3, తంజుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

చందమామ

ఈస్ట్ అండ్ వెస్ట్

ఇస్టారెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్, బొంబాయి.

[1913 లో స్థాపితం]

ప్రధాన కార్యాలయం :

‘ఈస్ట్ అండ్ వెస్ట్ ట్రిలింగ్’, పోర్ట్, బొంబాయి.

33 సంవత్సరాలుగా రేకపేపర్ మా తాటియొక్కరి పెంపొందిస్తూ ఉన్న ప్రత్యేక తారతమ్య ప్రిమావంశ్య.

అధికంగా ముద్రితమై, పాలపీచాల్లతోనూ, పింట్లతోనూ వ్యవహరించుటలో సంపూర్ణానికి పేరెన్నికగన్న వంశ.

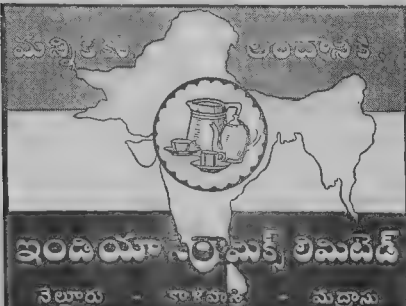
1914 లో జరిపిన అదనపువ్యాపారం కోటిరూపాయలు మించింది. చదువైనటువంటివీ, పలుకుబడి కలిగినటువంటివీ వ్యక్తులు పింట్లతోనూ తరతరమైన పెట్టుకోవచ్చును.

శ్రీ జె. యస్. రెడ్డి వికలాంతు: శ్రీ ఎ. వెంకటరెడ్డి
గ్రాంధి పెకంట్, ఇన్వెంటరీ ఆఫ్ పింట్స్.

377, ఎస్ థర్డ్ నేర్, ★ మోడుకూరు, వయా-పొన్నూర్.
మద్రాసు. గుంటూరు జిల్లా.

శ్రీ యస్. మల్లకార్డునరావు, ఆల్బనైకింగ్ సెక్రటరీ, బెజవాడ.

మరిన్ని క్రమం అందవలసి వ

ఇండియా సర్వీసెస్ లిమిటెడ్

నేల్లూరు - కాళహస్తి - మద్రాసు

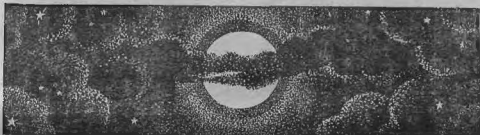
చందమామకు ప్రతి ఊళ్లో ఏజంట్లు కావాలి

- ★ భావిభారతం నేటి పిల్లలమీద ఆధారపడి ఉంది. వారి విజ్ఞానంమీదనే వారి సాహస క్యాగాలమీదనే భారతభవిష్యత్తు నిర్ణయంపబడుతుంది కాబట్టి పిల్లలను విజ్ఞానవంతులను సాహసులను, క్యాగులను చేయవలసినభారం పెద్దలమీదా ప్రభుత్వముమీదా ఉన్నది.
- ★ అందుచేతనే బడిలేని ఊరులేదు. పిల్లలులేని బడిలేదు. చందమామ కోరని పిల్లవాడు లేడు.
- ★ చందమామ పిల్లల ప్రతిక, చందమామ చదివిన పిల్లవాడివిషయమై ప్రభుత్వంగాని, తదిదండ్రులుగాని ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకో నవసరంలేదు. అది చందమామే తీసుకుంటుంది.
- ★ అయితే చందమామను పిల్లలకు ప్రతిగ్రామంలో అందించే వరోపకారి ఒకరు కావాలి. వారు ఈ వరోపకారంకోసం ఎక్కువ నమయం వృధానరన నక్కరలేదు, డబ్బు దండుగ వద నవసరంలేదు, ఇంటివద్ద కూర్చుండి నెలకు 10, 12 కాపీలు అమ్మి కొద్ది లాభంతో ఈ విద్యాదానం చేయవచ్చును. కాబట్టి ప్రతివారు ఈ వరోపకారం చేయండి.

చందమామకు ప్రతి ఊళ్లో ఏజంట్లు కావాలి

వివరాలకు వ్రాయండి.

మేనేజరు: చందమామ
87, ఆదారప్పనపేటి జి. టి. మద్రాసు, 1.

యువ

యువకుల మాస పత్రిక

ఇందులో వి. యే; ఇంటరు; స్కూలుపైనలు 'వడుపు విద్యార్థుల రచనలు ప్రకటిస్తాము. ఈ విషయంలో రచనలు రచనలు పంపి కోర్పురచనని ప్రతి విద్యార్థిని కోరుతున్నాము. ఇవికాక వి.యే; ఇంటరు, స్కూలుపైనలు కోర్పుకునంబందించిన వ్యాసాలు, ఉంటాయి.

అధ్యాపకుల సహకారం అర్థిస్తున్నాము.

సంవత్సరం చందా రు. 5-0-0 విడిప్రతి 0-6-0

సంచిక సెప్టెంబరు ఆఖరులో వెలువడుతుంది.

యువ కార్యాలయం

37, ఆచారప్పన్ వీధి, జి.టి. మద్రాసు 1.

ఆంధ్రజ్యోతి

(ప్రఖ్యాత మాస పత్రిక)

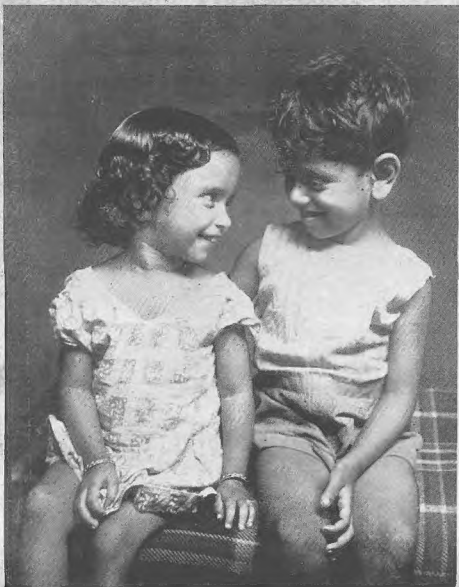
ఆరంభంనుండి ఆంధ్రజ్యోతి ఆంధ్రులకు నిస్వార్థమైన సేవచేసి విజ్ఞాన వినోదాలను వెదజల్లిటంలో సాటిలేని పత్రికగా భ్యాతి గన్నది.

స్వతంత్ర భారతంలోకూడా ఈ భ్యాతి నిలబెట్టుకొనడానికి

"ఆంధ్రజ్యోతి" శక్తివంచన లేకుండా పాటు పడగలదు.

సంవత్సరచందా రు. 5.8-0. విడికాపి రు. 0.6-0.

ఆంధ్రజ్యోతి, 37, ఆచారప్పన్ వీధి, మద్రాసు 1.

Chandamama Sept. '47

Photo by N. Bhaskar

“నా కూ తెలుసులే!”

జాతీయపతాకకు వాహినీవారి బ్రహ్మరులు